

Center for Korean Studies

Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

Bangkok 10240, Thailand

Tel: 02-318-0054-5 ext. 1117, 02-310-8270 Fax: 02-944-0049 E-mail: damrongthandee@hotmail.com

Website: www.ru.ac.th/korea

ศูนย์เกาหลีศึกษา

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กรุงเทพฯ 10240

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีและสาธารณรัฐเกาหลีกับ ความมั่นคงของประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ ดร. ดำรงค์ ฐานดี

ผู้อำนวยการศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

(บรรยายในวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 09.00-10.20 ที่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร)

ข้อมูลเบื้องต้น

	เกาหลีเหนือ	เกาหลีใต้
ขนาด (ตารางกิโลเมตร)	122,409	99,313
จำนวนประชากร (ล้านคน)	24 (2005)	49.02 (2006)
รายได้ประชาชาติ (พันล้านเหรียญ)	40 (2005)	887.00 (2006)
รายได้ต่อหัว (เหรียญ)	1,800 (2005)	18,372 (2006)

สารบัญ

คาบสมุทรเกาหลี-ญี่ปุ่น กับความมั่นคงของไทย

ความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีเหนือ-ใต้

คาบสมุทรเกาหลีกับความมั่นคงของไทย

ภาคผนวก I II III

คาบสมุทรเกาหลี-ญี่ปุ่น กับความมั่นคงของไทย

บทความส่วนแรกจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกาหลีเหนือและประเทศเกาหลีใต้ กับประเทศญี่ปุ่น เพื่อให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงส่วนที่จะเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศไทย แต่ได้ละเว้นที่จะกล่าวถึงประเทศจีนเพื่อมิให้เนื้อหาสาระของข้อเขียนนี้ยาวเกินไป อีกทั้ง จีนก็มีความเกี่ยวข้องกับเกาหลีเหนือ-ใต้ และญี่ปุ่นไปในทิศทางที่ดีขึ้นในยุคปัจจุบัน ส่วนบทความส่วนที่สองและสามเป็นเรื่องคาบสมุทรเกาหลีกับไทยโดยตรง

ความสัมพันธ์ระหว่าง เกาหลีใต้ – ญี่ปุ่น

ไม่ว่าเวลาจะผันแปรเปลี่ยนแปลงไปนานเท่าใดก็ตาม คนเกาหลีและรัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีก็ยังคงมองว่า “ญี่ปุ่นเป็นชาติที่เป็นศัตรูหมายเลขหนึ่ง” และจะทุ่มเททั้งใจและกายเพื่อเอาชนะให้จงได้ ไม่ว่าจะเป็นยุคปัจจุบันหรืออนาคตก็ตาม ทั้งนี้เป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตที่ญี่ปุ่นได้กระทำการทารุณกรรมและเข้ายึดครองเกาหลี ความโกรธแค้นนี้ได้หยั่งรากฝังลึกและตราตรึงในจิตใจ อีกทั้งได้เขียนไว้ในหนังสือประวัติศาสตร์ที่คนเกาหลีทุกคนจะต้องเรียนในทุกระดับชั้น ตลอดจน มีการสร้างพิพิธภัณฑ์หลายแห่งทั่วประเทศแสดงถึงเหตุการณ์ดังกล่าวไว้ให้ผู้คนได้เข้าเยี่ยมชม อนึ่ง ความเกลียดชังญี่ปุ่นจะปรากฏออกมาในรูปแบบของการเดินขบวน การประท้วง และในข้อเขียนหากมีข้อขัดแย้งที่เกาหลีเสียผลประโยชน์ หรือกรณีที่กระทบทางจิตใจ คนเกาหลีจะแสดงความเกรี้ยวกราด เช่น เผาธงชาติญี่ปุ่น เขียนโปสเตอร์ประณาม และเขียนวิพากษ์วิจารณ์ด้วยข้อความที่เผ็ดร้อนและรุนแรงอย่างต่อเนื่อง

1. ปัญหาข้อขัดแย้ง

ข้อขัดแย้งระหว่างเกาหลีใต้กับญี่ปุ่นที่สำคัญ ได้แก่

(1) ดินแดน หมู่เกาะ โตเกียว (หรือที่ญี่ปุ่นเรียกว่า Takeshima) เป็นประเด็นร้อนแรงที่ทั้งสองประเทศต่างอ้างกรรมสิทธิ์เหนือดินแดนดังกล่าว ทั้งนี้เพราะต่างถือว่าเป็นเกียรติภูมิของชาติที่ใครจะมายื้อแย่งไม่ได้ และหมู่เกาะนี้ยังเป็นแหล่งที่มีปลาชุกชุมอีกด้วย

ตัวอย่างเช่น ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2005 กลุ่มชาวเกาหลีได้ตัดนิ้วมือของตนบริเวณด้านหน้าของสถานทูตญี่ปุ่นในกรุงโซลเพื่อประท้วงการอ้างสิทธิ์ของญี่ปุ่นเหนือหมู่เกาะ

(2) คำราเรียน ชาวเกาหลีได้ประท้วงกรณีหนังสือประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาของญี่ปุ่นที่ “บิดเบือน” ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ โดยชี้ว่า คำราเรียนดังกล่าวไม่ระบุอย่างชัดเจนถึงความโหดร้ายทารุณที่ทหารและคนญี่ปุ่นกระทำต่อชาวเกาหลีในช่วงการยึดครองเป็นอาณานิคมระหว่าง ค.ศ. 1910 – 1945 มีหน้าซ้ำแบบเรียนดังกล่าวยังได้บิดเบือนข้อเท็จจริงว่า ญี่ปุ่นไม่ได้กระทำการใดๆ เกินกว่าการยึดครองคาบสมุทรเกาหลีเพื่อผลประโยชน์ของคนเกาหลีเองอีกด้วย ข้อความดังกล่าวสร้างความโกรธแค้นให้แก่คนเกาหลีเป็นอย่างมาก จึงได้ทำการประท้วงให้มีการแก้ไขเนื้อหาและข้อความที่บิดเบือนข้อเท็จจริงดังกล่าว อนึ่ง จีนก็ได้ดำเนินการประท้วงญี่ปุ่นในกรณีนี้เช่นกัน และต่างเรียกร้องให้ญี่ปุ่นรับผิดชอบต่อการกระทำในอดีต

ปัจจุบันได้มีการตั้งคณะกรรมการร่วม 3 ชาติเพื่อประสานเนื้อหาสาระและข้อมูลทางประวัติศาสตร์ให้เป็นที่พอใจของทุกฝ่าย

(3) ประวัติศาสตร์ เกาหลีได้เรียกร้องให้ญี่ปุ่นขอโทษต่อคนเกาหลีในการกระทำของญี่ปุ่นในอดีตอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1965 ที่ได้สถาปนาความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่างประเทศทั้งสองเป็นต้นมา การเรียกร้องของเกาหลีได้รับการตอบสนองจากญี่ปุ่น กล่าวคือ รัฐบาลญี่ปุ่นได้ประกาศขอโทษ และองค์จักรพรรดิได้แสดงความเสียใจอย่างสุดซึ้งที่คนเกาหลีได้รับเคราะห์กรรมจากทหารญี่ปุ่น เช่น การบังคับให้เป็นกรรมกร การบังคับให้เป็นนางบำเรอแก่ทหารญี่ปุ่นในช่วงสงคราม และการปกครองที่โหดร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินในช่วงการยึดครองเกาหลีเป็นอาณานิคม อย่างไรก็ตาม คนเกาหลีก็ยังไม่พอใจต่อคำขอโทษ และได้เรียกร้องให้ญี่ปุ่นกระทำการขอโทษ “อย่างเป็นทางการ” อีกครั้งแล้วครั้งเล่าด้วยการเพิ่มเงื่อนไขวิธีการขอโทษมากขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งขอให้ญี่ปุ่นจ่ายเงินชดเชยให้แก่หญิงชราที่เคยถูกบังคับให้เป็นนางบำเรอที่ยังมีชีวิตอยู่ และให้กองทัพยุติการซื้ออาวุธเป็นลูกผู้หญิงที่ถูกข่มขืนให้กลับคืนมา อย่างไรก็ตาม รัฐบาลญี่ปุ่นได้ปฏิเสธการจ่ายเงินค่าทดแทน ทำให้คนเกาหลีที่เกี่ยวข้องทำการประท้วงด้วยการเผาธงชาติและขว้างปาสิ่งของเข้าไปในสถานทูตญี่ปุ่นประจำประเทศเกาหลี

ต่อมา ในเดือนมกราคม ค.ศ. 2005 รัฐบาลเกาหลีใต้ได้เปิดเผยเอกสารการทูตจำนวน 1,200 หน้า ที่ได้เก็บเป็นความลับมานานถึง 40 ปี หลักฐานดังกล่าวระบุว่า “รัฐบาลเกาหลีใต้ได้ตกลงจะไม่ขอค่าทดแทนใดๆ ทั้งในระดับรัฐบาลและระดับปัจเจกบุคคลอีกหลังจากที่ได้รับเงินช่วยเหลือ 800 ล้านดอลลาร์สหรัฐและเงินกู้จากญี่ปุ่น อันเป็นค่าชดเชยที่ญี่ปุ่นได้เข้าไปครอบครองเกาหลีในระหว่างปี ค.ศ. 1910 – 1945 แล้ว” อนึ่ง เอกสารดังกล่าวยังได้ระบุต่อไปอีกว่า “รัฐบาลเกาหลีใต้เริ่มต้นด้วยการเรียกร้องค่าทดแทนจำนวน 364 ล้านดอลลาร์สหรัฐที่ญี่ปุ่นบีบบังคับให้คนเกาหลีไปเป็นกรรมกรและเป็นทหารในช่วงการยึดครองเป็นอาณานิคม...” อย่างไรก็ตาม เอกสารเหล่านี้ไม่ทำให้คนเกาหลียุติการเรียกร้องค่าทดแทนจากรัฐบาลญี่ปุ่น

(4) การเยี่ยมชมเจ้า ชาวเกาหลีใต้และจีนต่างแสดงความไม่พอใจที่นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นเดินทางไปคารวะศาลเจ้ายาสุคุมิ (Yasukumi) ซึ่งเป็นที่ฝังศพของอดีตผู้นำทางทหารของญี่ปุ่นที่เคยก่อสงครามและเข้ายึดครองประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศทั้งสองอ้างว่าการไปคารวะศาลเจ้าของนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นเป็นการตอกย้ำว่า ญี่ปุ่นยังคงให้ความเคารพนับถืออาชญากรสงครามและเป็นการชี้แนะว่าญี่ปุ่นยังคงยกย่องเชิดชูลัทธิตหารอยู่ ดังนั้น จึงมีการประท้วงการกระทำของผู้นำญี่ปุ่น อย่างไรก็ตาม นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นก็ยังคงไปนมัสการศาลเจ้ายาสุคุมิอยู่อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีแม้ว่าจะได้รับการคัดค้านอย่างแข็งขัน

ประเด็นทั้ง 4 ข้อที่เพิ่งกล่าวถึงนี้เป็นประเด็นร้อนที่สร้างความร้าวฉานระหว่างเกาหลีใต้กับญี่ปุ่น รวมทั้งเงินอย่างต่อเนื่องและตลอดมาในช่วงทศวรรษ 1990 จนถึงปัจจุบัน

2. รัฐธรรมนูญญี่ปุ่นกับลัทธิตหารของญี่ปุ่น: จุดยืนของเกาหลีใต้

เกาหลีใต้และจีนเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของญี่ปุ่นในทุกเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีกองกำลังในการปกป้องประเทศ อีกทั้งการเสริมสร้างแสนยานุภาพทางการทหาร กล่าวคือ ตั้งแต่กลางทศวรรษ 1990 ญี่ปุ่นมีเรือรบหลักประจำการ 160 ลำ มีรถถัง 1,200 คัน มีกองกำลังทางบก 13 กองพล อันเป็นการเตือนถึงภัยของการรื้อฟื้นลัทธิตหารนิยมของญี่ปุ่น อีกทั้งมีการระบุว่า ญี่ปุ่นไม่เคยละความพยายามที่จะให้ได้มาซึ่งสถานภาพของความเป็นประเทศมหาอำนาจทางทหารของตน

อย่างไรก็ตาม ญี่ปุ่นได้ยื่นกรานว่า กองกำลังป้องกันตนเองมีไว้เพื่อป้องกันประเทศอย่างแท้จริงและจะไม่ใช้อำนาจทางทหารในเวทีระหว่างประเทศ แต่เกาหลีใต้และจีนต่างหวาดระแวงในเจตนาเกี่ยวกับนโยบายป้องกันประเทศและความมั่นคงของญี่ปุ่น เพราะการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือดินแดนอาจนำไปสู่การปะทะกันทางการทหารต่อไปในอนาคตก็เป็นได้ (ปัจจุบัน ญี่ปุ่นได้ยกฐานะกองกำลังป้องกันตนเองเป็น กระทรวงกลาโหม)

3. วัฒนธรรม: สื่อนำสันติภาพหรือจักรวรรดินิยมทางวัฒนธรรม

ในอดีตก่อนคริสต์กาล ชาวเกาหลีมีความภาคภูมิใจที่ตนได้ส่งผ่านวัฒนธรรมจากจีนไปยังญี่ปุ่น และมีหลักฐานหลายชิ้นที่แสดงว่า เป็นผลิตภัณฑ์ของเกาหลีที่คนญี่ปุ่นนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคสามอาณาจักรที่วัฒนธรรมของอาณาจักรเพ็กเจและอาณาจักรโคกูริวได้มีบทบาทสำคัญในดินแดนอาทิตย์อุทัย ในกรณีนี้ นักประวัติศาสตร์ชาวญี่ปุ่นได้ยอมรับและเขียนไว้ในแบบเรียนและในข้อเขียนในประเทศของพวกเขา ต่อมาเมื่อญี่ปุ่นติดต่อกับจีนได้โดยตรงในคริสต์ศตวรรษที่ 4 บทบาทของเกาหลีที่มีต่อญี่ปุ่นในทางวัฒนธรรมก็ลดลง โดยญี่ปุ่นได้นำเข้าวัฒนธรรมจีนไปใช้ในชีวิตรประจำวันโดยไม่ต้องผ่านเกาหลี เมื่อญี่ปุ่นพัฒนาวัฒนธรรมของตนให้สูงเด่น พร้อมๆ กับการพัฒนาทางการทหารและเศรษฐกิจ ญี่ปุ่นจึงมีวัฒนธรรมที่ก้าวล้ำหน้าเกาหลีและกลายเป็นแบบฉบับให้คนเกาหลีทำตามเมื่อญี่ปุ่นเข้าครอบครองเกาหลีในยุคอาณานิคม โดยวัฒนธรรมญี่ปุ่นเข้าครอบงำและได้รับการยกย่องว่าเป็นวัฒนธรรมที่สูงเด่นกว่าของเกาหลีในแทบทุกสาขา อีกทั้งยังผลให้เกาหลีมีความรู้สึกต่ำต้อย (inferior complex) ในวัฒนธรรมและชนชาติของตนเองเมื่อเทียบกับของญี่ปุ่น ส่วนญี่ปุ่นจะมองเกาหลีว่าเป็นชนชาติที่ด้อยกว่าตนเองมาก

ความโกรธแค้นที่ถูกญี่ปุ่นย่ำยีชาติเกาหลีก่อให้เกิดนโยบายต่อต้านการรับวัฒนธรรมญี่ปุ่นเข้ามาใช้ในประเทศภายหลังที่ก่อตั้งประเทศขึ้นมาใหม่ในปี ค.ศ. 1948 นโยบายนี้เกิดขึ้นภายใต้อารมณ์ที่ชิงชังจักรวรรดินิยมญี่ปุ่น แต่ในใจลึกๆ คนเกาหลียังคงยอมรับความโดดเด่นของวัฒนธรรมญี่ปุ่นอยู่ในใจเสมอมา แม้ว่าจะไม่อาจแสดงได้อย่างเปิดเผยอันเป็นผลมาจากนโยบายการเกลียดชังชาวญี่ปุ่น เพราะหากใครยกย่องศัตรูก็จะถูกคนในชาติต่อต้านและประนามอย่างรุนแรง สถานการณ์ดังนี้เป็นไปตลอดช่วงหลังคริสต์ศตวรรษที่ 20

จนกระทั่งประธานาธิบดีคิม เดจุง (เป็นผู้นำประเทศในช่วง ค.ศ. 1998 – 2001) ได้สั่งยกเลิก การห้ามนำเข้าวัฒนธรรมญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการ วัฒนธรรมญี่ปุ่นจึงทะลักเข้าไปในเกาหลี และนำไปสู่การเป็นเจ้าภาพร่วมในการจัดการแข่งขันฟุตบอลโลกในปี ค.ศ. 2002

ในทางตรงกันข้าม ญี่ปุ่นมิได้สั่งห้ามวัฒนธรรมเกาหลีเข้าประเทศ เพียงแต่คนญี่ปุ่นมีความรู้สึกต่อชนเกาหลี (และชนชาติเอเชียทั้งหมด รวมทั้งจีน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และ เอเชียใต้) ว่าด้อยต่ำ ด้อยการพัฒนา และป่าเถื่อน จึงมีสถานภาพที่ต่ำกว่าตน ดังนั้น การรับ วัฒนธรรมเกาหลีเข้าประเทศจึงเป็นไปอย่างจำกัด เลือกรับเฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น ต่อมาเมื่อ เกาหลีได้รับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและสามารถพัฒนาเทคโนโลยีได้ระดับ หนึ่ง รวมทั้งสามารถจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ได้อย่างยิ่งใหญ่ใน ค.ศ. 1986 และกีฬา โอลิมปิกฤดูร้อน ค.ศ. 1988 ทำให้ญี่ปุ่นเริ่มยอมรับศักยภาพของเกาหลี และนำเข้าวัฒนธรรม เกาหลี เช่น ภาพยนตร์ ภาพยนตร์โทรทัศน์ เพลง ฯลฯ เข้ามาในประเทศ

ในช่วงเริ่มแรก ชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่ให้ความสนใจวัฒนธรรมเกาหลีน้อยมาก แต่ด้วย ความพยายามของการบุกตลาดทางด้านนี้ในญี่ปุ่นอย่างจริงจัง ความนิยมก็เพิ่มขึ้นเรื่อยมาจน กลายเป็น “กระแสเกาหลี” (Korean wave) ที่วัฒนธรรมด้านภาพยนตร์โทรทัศน์เรื่อง Winter Sonata ได้รับความนิยมสูงสุดในปี ค.ศ. 2004 โดยพระเอกของเรื่องชื่อ Bae Yong-Jun กลายเป็นวีรบุรุษที่หญิงวัยกลางคนญี่ปุ่นนับล้านคลั่งไคล้ ผลกระทบที่เกี่ยวเนื่องกับภาพยนตร์ เรื่องนี้ นำรายได้ให้กับสถานีโทรทัศน์ NHK ถึง 3.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐและนักท่องเที่ยวยาว ญี่ปุ่นไปเยือนเมืองโซมเพิ่มขึ้นร้อยละ 40 และขายซีดีหนังได้ 330,000 แผ่น อีกทั้งหนังสือ นวนิยายเรื่องนี้ขายได้ราว 1,220,000 เล่ม

ผู้นำเข้าภาพยนตร์ต่างประเทศชาวญี่ปุ่นคนหนึ่งกล่าวว่า “ในห้าปีก่อนหน้านี้ ไม่มี ภาพยนตร์เกาหลีนำเข้ามาฉายในญี่ปุ่น เมื่อผมบอกเพื่อนฝูงว่า ผมทำงานอยู่ในส่วนนำเข้า ภาพยนตร์เกาหลี เพื่อนๆ มักจะล้อผมว่า นิชิผู้นำสงสารที่ทำงานในส่วนงานนี้ ปัจจุบัน ทุกคน รู้จักชื่อหนังเกาหลีกันถ้วนหน้า” ทั้งนี้เพราะภาพยนตร์เกาหลีได้ทำรายได้อย่างงดงามในตลาด ญี่ปุ่น ดังตัวอย่างเช่น Rikidozan ทำรายได้ 2.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ A Moment to Remember ทำรายได้ 2.7 ล้านดอลลาร์ A Bittersweet Life ทำรายได้ 3.2 ล้านดอลลาร์ และ April Snow ทำ รายได้ถึง 8 ล้านดอลลาร์ เพราะนำแสดงโดย Bae Yong-Jun พระเอกในภาพยนตร์โทรทัศน์

เรื่อง Winter Sonata ที่โด่งดัง ในขณะที่เดียวกันนักร้องนักดนตรีของเกาหลีก็ประสบความสำเร็จเป็นที่ชื่นชอบของคนญี่ปุ่น

ส่วนเกาหลีใต้ก็เช่นกันที่ผู้คนนิยมดูภาพยนตร์และภาพยนตร์โทรทัศน์ของญี่ปุ่น ตัวอย่างภาพยนตร์โทรทัศน์ที่เป็นที่ชื่นชอบของผู้ชมเกาหลี ได้แก่ เรื่อง Zatoichi และ Ring ในขณะที่ภาพยนตร์เรื่อง Shouting Out Love at the Heart of the World กวาดรายได้ในเกาหลีราว 2.5 ล้านเหรียญ และเรื่อง Love Letter ทำรายได้ 3 ล้านเหรียญ อนึ่ง นักร้องชื่อ Namie Amuro ก็ได้รับความนิยมจากวัยรุ่นเกาหลีอย่างกว้างขวาง

ความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับเกาหลีใต้

ญี่ปุ่นได้รับมิตรภาพที่ดียิ่งจากประธานาธิบดีคิม เฉุง (ดำรงตำแหน่งระหว่างปี ค.ศ. 1998-2001) ผู้ซึ่งเดินทางไปเยือนญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการระหว่างวันที่ 7-10 ตุลาคม ค.ศ. 1998 ภายหลังจากที่เข้ารับตำแหน่งเป็นผู้นำอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ปีเดียวกัน ประธานาธิบดีคิมได้บรรลุความสำเร็จอย่างสูงเมื่อเขาสามารถเปลี่ยนทัศนคติของชาวเกาหลีใต้ที่หมกมุ่นอยู่กับเหตุการณ์อันเลวร้ายระหว่างประเทศทั้งสองที่เกิดขึ้นในอดีตก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง (pre-war Japan) มาเป็นการมองญี่ปุ่นในยุคหลังสงคราม (post-war Japan) ที่นำประชาธิปไตยมาใช้ในดินแดนอาทิตย์อุทัย และยึดถือสันติภาพและความสงบสุขกับประเทศเพื่อนบ้านมาเป็นเวลากว่า 50 ปี ดังนั้น นายคิมจึงแสวงหา “ความสัมพันธ์ใหม่ของการเป็นพันธมิตรเกาหลี-ญี่ปุ่น ในคริสต์ศตวรรษที่ 21” (New Korea-Japan Partnership for the 21st century)

1. ความสัมพันธ์ในยุคใหม่

หุ้นส่วนในสัมพันธภาพใหม่นี้เน้นการปรับเปลี่ยนความรู้สึกต่อด้านญี่ปุ่นที่มีอยู่ในใจของชนชาวเกาหลีทั้งหมดมาเป็นการสร้างความปรองดองและความร่วมมือกับญี่ปุ่น ดังนั้น เมื่อประธานาธิบดีคิมเข้าเฝ้าองค์จักรพรรดิอากิฮิโตะ พระองค์ได้กล่าวแสดงความเสียใจอย่างสุดซึ้งกับเหตุการณ์ในอดีตที่ทหารญี่ปุ่นได้ทำทารุณกรรมต่อคนเกาหลี ต่อมาในวันที่ 8 ตุลาคม นายกรัฐมนตรีเคอิโซ โอบุเกะได้กล่าวขอโทษต่อคนเกาหลีในกรณีเดียวกัน

(painfully deep repentant and heartfelt apology) การขอโทษดังกล่าวเป็นการแสดงถึงความจริงใจที่ชาวญี่ปุ่นที่มีต่อ “หนี่ทางประวัติศาสตร์” ที่ได้กระทำขึ้น ซึ่งทำให้ชาวเกาหลีมีความพึงพอใจในระดับหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ มิติใหม่ของความสัมพันธ์ของประเทศทั้งสองจึงมุ่งให้เกิดเป็น “เพื่อนบ้านที่ตั้งอยู่ใกล้ชิดและมีความคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี” (close and familiar neighbors) แทนการเป็น “เพื่อนบ้านที่ตั้งอยู่ติดกัน แต่เห็นห่าง” (close yet remote) ดังเช่นช่วงเวลาที่ผ่านมา

ในการประชุมสุดยอดระหว่างผู้นำประเทศญี่ปุ่น-เกาหลีใต้ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1998 ได้มีการบรรลุข้อตกลง 43- point Action Plan เพื่อเพิ่มระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือแบบทวิภาคีให้ดีขึ้น อีกทั้งได้สร้างโครงการการแลกเปลี่ยนมากมายหลากหลาย ดังตัวอย่างเช่น

- เกาหลีใต้อนุญาตให้มีการนำเข้าวัฒนธรรมญี่ปุ่นเป็นครั้งแรก ทำให้ภาพยนตร์ ภาพยนตร์โทรทัศน์ เพลงและดนตรีสมัยใหม่ (pop culture) และสินค้าทางวัฒนธรรมของญี่ปุ่นทะลักเข้าไปสู่เกาหลีใต้ ซึ่งในอดีต ไม่อาจกระทำได้เลย เพราะรัฐบาลเกาหลีใต้ห้ามเด็ดขาด ส่วนญี่ปุ่นได้ปล่อยให้สินค้าวัฒนธรรมเกาหลีเข้าไปขายในประเทศโดยไม่เคยมีกฎหมายห้ามแต่ประการใด

- ยกเลิกข้อตกลงการประมงญี่ปุ่น – เกาหลีใต้ที่มีอยู่เดิม (existing Korea – Japan Fishery Agreement) และให้มีการเขียนข้อตกลงใหม่เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายมีผลประโยชน์ร่วมกันมากขึ้น

- ให้ญี่ปุ่นส่งคืนศิลปะโบราณที่ยึดไปจากเกาหลีในอดีต
- ให้เพิ่มการรับนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและวิศวกรรมของเกาหลีใต้ในมหาวิทยาลัยของญี่ปุ่นเป็นจำนวนมากขึ้น

- ญี่ปุ่นได้จัดสรรเงินจำนวน 30 พันล้านเหรียญตามโครงการ Miyazawa Plan เพื่อช่วยเหลือประเทศในทวีปเอเชียที่ประสบปัญหาวิกฤตทางการเงินเมื่อปี ค.ศ. 1997 ในจำนวนนี้ เกาหลีใต้ได้รับการช่วยเหลือจำนวน 3 พันล้านเหรียญ

- สร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้เกาหลีใต้ขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่เริ่มเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตต่อกันเมื่อปี ค.ศ. 1962 เป็นต้นมา และในปี ค.ศ.

1998 เกาหลีใต้ขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นราว 5 พันล้านเหรียญ ความร่วมมือกันนี้จะส่งผลให้เกาหลีใต้ได้รับผลประโยชน์ทางการค้ากับญี่ปุ่นในการส่งสินค้าจากอุตสาหกรรมเบาแต่มีมูลค่าสูง (soft industry involving smaller-scale yet high value-added products)

- มีการบรรลู่ข้อตกลงการเป็นเจ้าภาพร่วมในมหกรรมการแข่งขันฟุตบอลโลกในปี ค.ศ. 2002

ญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับเกาหลีใต้เป็นพิเศษทั้งนี้เป็นเพราะศักยภาพในการพัฒนาที่ผ่านมาของเมืองโซมขามีสูงยิ่ง และสามารถไต่กวัดความสามารถในการผลิต ประสิทธิภาพของแรงงาน และเทคโนโลยีเกือบเท่าทันญี่ปุ่น อีกทั้งยังก้าวล้ำนำหน้าไปได้ในบางสาขา เช่น การต่อเรือ semi-conductor และการก่อสร้าง เป็นต้น ญี่ปุ่นจึงต้องปรับเปลี่ยนท่าทีต่อเกาหลีใต้ให้เป็นเพื่อนบ้านที่ร่วมกันพัฒนาทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีที่เคียงบ่าเคียงไหล่กัน แทนการมองว่าเป็นสังคมล่าหลัง ด้วยความเจริญและต้องพึ่งพาญี่ปุ่นทุกด้านดังเช่นในอดีต ในขณะเดียวกัน ญี่ปุ่นก็มองเกาหลีใต้ว่าเป็นคู่แข่งที่สำคัญ และไม่ประสงค์ที่จะให้เกาหลีเหนือ-ใต้รวมกัน เพราะหากคาบสมุทรเกาหลีสามารถรวมเป็นประเทศเดียวกันแล้ว ก็จะกลายเป็นคู่แข่งสำคัญยิ่งต่อญี่ปุ่น อีกทั้งญี่ปุ่นไม่ต้องการให้เกาหลีแสดงตนว่าเป็นผู้นำในหมู่ประชาคมชาติเอเชียตะวันออก จึงมักแสดงท่าทีที่เฉยเมยต่อความพยายามใดๆ ของเกาหลีใต้ที่จะเกณฑ์ว่า จะเป็นผู้นำกลุ่ม เช่น **ASEAN Plus Three**, **East Asian Vision Group (EAVG)**, **East Asia Study Group (EASG)** เป็นต้น กล่าวคือ ญี่ปุ่นไม่ปฏิเสธ แต่ก็ไม่แสดงความเห็นพ้องและให้ความร่วมมืออย่างแข็งขันในเรื่องดังกล่าว อนึ่ง เกาหลีมองว่า ในขณะที่จีนและญี่ปุ่นแข่งขันกันเพื่อแย่งชิงความเป็นผู้นำของเอเชียในยุคหลังสงครามเย็น จึงเสนอตัวเป็นสะพานเชื่อมให้ทั้งสองประเทศเกิดความร่วมมือกัน โดยเน้นการเชื่อมต่อระหว่างปักกิ่ง - โซล - โตเกียว เพื่อให้โซลเป็นศูนย์กลาง ทางด้านวัฒนธรรม การเงิน การคมนาคม และเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียตะวันออก และได้ลงทุนด้วยเงินจำนวนมหาศาลที่บริเวณเมืองอินซอนให้เป็นเขตเศรษฐกิจเสรี (Financial and Economic and Cultural hub of Northeast Asia)--- นั่นก็เป็นเพียงความคิดเห็นของเกาหลีแต่เพียงฝ่ายเดียว

ในด้านเศรษฐกิจและสังคมในช่วงปี ค.ศ. 2000 – 2003 ญี่ปุ่นยังคงเป็นประเทศที่ส่งออกสินค้า ทั้งที่เป็นสินค้าสำเร็จรูป กึ่งสำเร็จรูป และอุปกรณ์ชิ้นส่วน ไปให้เกาหลีเพื่อทำการผลิตต่อเป็นสินค้าสำเร็จรูป ดังนั้น จึงเป็นประเทศที่ได้เปรียบดุลการค้ากับเกาหลีเสมอมา นับตั้งแต่ปีแรกที่มีการเปิดความสัมพันธ์เรื่อยมา ดังเช่น ปี ค.ศ. 1999 ญี่ปุ่นส่งออกไปยังเกาหลี 24.14 พันล้านเหรียญ นำเข้า 15.86 พันล้านเหรียญ และญี่ปุ่นเข้าไปลงทุนในเกาหลีได้ 175 ล้านเหรียญ ส่วน ค.ศ. 2000 และ 2002 ญี่ปุ่นได้เปรียบดุลการค้ากับเกาหลีได้ 113.62 และ 133.50 ล้านเหรียญตามลำดับ เป็นต้น

การขาดดุลอย่างต่อเนื่องกับญี่ปุ่นไม่ค่อยส่งผลให้เกาหลีได้กังวลใจมากเท่าใด ทั้งนี้เนื่องจากเกาหลีนำเข้าชิ้นส่วนและสินค้าสำเร็จรูปจากญี่ปุ่นมาผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อส่งไปขายยังสหรัฐอเมริกาและยุโรป และได้เปรียบดุลการค้ามากมายกับประเทศเหล่านั้น นั่นหมายความว่า มูลค่าการได้เปรียบดุลการค้าของเกาหลีที่มีต่อสหรัฐฯ จะเท่ากับมูลค่าที่เกาหลีเสียเปรียบให้กับญี่ปุ่น ส่วนมูลค่าที่เกาหลีได้เปรียบจากตลาดอื่นจะเป็นมูลค่าที่เกาหลีได้เปรียบดุลการค้าทั้งหมด

ต่อมา เมื่อจีนกลายเป็นตลาดใหญ่ของสินค้าเกาหลีแทนที่สหรัฐอเมริกาในช่วงต้นทศวรรษนี้ ดุลการค้าที่เกาหลีได้รับจากจีนจะเท่ากับดุลการค้าที่เสียไปให้กับญี่ปุ่นนั่นเอง

แม้ว่าความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนาอุตสาหกรรมและการส่งออกของเกาหลีจะมีลักษณะเป็นแบบก้าวกระโดดก็ตาม แต่ก็ได้รับการวิพากษ์จากนักวิชาการชาวญี่ปุ่น โดยได้ระบุว่า แม้ว่าคนเกาหลีและสื่อมวลชนจะรายงานถึงความเจริญก้าวหน้าในอุตสาหกรรมหนัก เทคโนโลยี โทรคมนาคม และอิเล็กทรอนิกส์ โดยรัฐบาลสนับสนุนอุตสาหกรรมหลักเหล่านี้ด้วยการทุ่มทุน กำลังคน กำลังการผลิต และการตลาดนับตั้งแต่เริ่มก่อตั้งขึ้นเรื่อยมา จนถึงปัจจุบัน จนสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศจำนวนมหาศาลในปลายทศวรรษ 1990 และต่อเนื่องมาจนถึงทศวรรษปี 2000 นี้ แต่นายเคนนิชิ โอมาเอะ (Kenichi Ohmae) นักเศรษฐศาสตร์ผู้มีชื่อเสียงของญี่ปุ่นกลับมีความคิดเห็นไปอีกทางหนึ่ง โดยเขาได้เขียนบทความลงพิมพ์ในวารสารเล่มหนึ่งในกรุงโตเกียวเมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1999 ซึ่งได้วิจารณ์ว่า

“เกาหลีใต้ไม่สามารถจะยืนอยู่บนขาของตนเองได้ในทางเศรษฐกิจ และจะต้องตกอยู่ในสภาพเป็นประเทศผู้ผลิตรับช่วง (subcontractor) ของบริษัทญี่ปุ่นและสหรัฐฯ ต่อไปอีกนับ 100 ปีข้างหน้า”

โอมาเอะ ได้อธิบายว่า เกาหลีใต้มีปัญหาทางด้านโครงสร้าง ทั้งนี้เพราะขาดผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ต่ออนาคต (absence of future-oriented leaders) ในการวางนโยบายอุตสาหกรรมเท่าที่ผ่านมา นั่น อุตสาหกรรมของเกาหลีอิงอยู่กับเศรษฐกิจของญี่ปุ่นมากเกินไป และเชโบลก็ไม่มี การปฏิรูปอย่างจริงจัง ดังนั้น แทนที่เกาหลีจะกลายเป็นศูนย์กลางทางอุตสาหกรรมในศตวรรษใหม่ แต่กลับต้องเผชิญกับวิกฤตในปีต่อไป ที่ไม่อาจจะแก้ไขได้โดยง่ายเมื่อเกาหลีต้องเปิดตลาดเสรีกับญี่ปุ่นและกับประเทศคู่แข่งอื่นๆ อันจะส่งผลให้เกิดเป็นปัญหากับการบริหารงานของรัฐบาลนายคิม เดจุง ต่อไป

โอมาเอะ เน้นว่า ที่ว่าเกาหลีใต้ได้หลุดพ้นจากวิกฤตการณ์ทางการเงินอย่างสมบูรณ์เมื่อปลายปี ค.ศ. 1999 และสภาพเศรษฐกิจกลับเข้าสู่สภาวะปกติแล้วนั้น เป็นการมองภาพที่ไม่ถูกต้องนัก เพราะการที่เกาหลีฟื้นตัวได้เป็นเพราะได้ยอมทำตามการบงการของสหรัฐฯ และนักเก็งกำไร ได้หยุดการ โจมตีเงินวอนชั่วคราว แต่มิใช่เป็นผลมาจากการปรับปรุงพื้นฐานทางเศรษฐกิจใดๆ เลย นอกจากนี้ เงินทุนสำรองที่เพิ่มขึ้นจะไม่ยั่งยืน เพราะจะทำให้ค่าของเงินวอนแข็งขึ้น อันจะส่งผลให้การส่งออกได้ผลกระทบและความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันในตลาดโลกลดลง

จุดอ่อนที่เป็นปัญหาทางโครงสร้างอยู่ที่อุตสาหกรรมของประเทศเกาหลีใต้ ส่วนใหญ่เป็นเพียงการประกอบเป็นสินค้าสำเร็จรูป (resemble plants) แล้วส่งกลับไปขายยังญี่ปุ่นและสหรัฐฯ อีกทั้งมีความด้อยพัฒนาในอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วน จริงอยู่ที่เกาหลีมีอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าประเภทเดียวกันกับญี่ปุ่น เช่น ตู้เย็น รถยนต์ เซมิคอนดักเตอร์ การต่อเรือ เหล็กกล้า ฯลฯ แต่เกาหลีต้องพึ่งพาชิ้นส่วนที่เป็นหัวใจสำคัญ (key parts) ของสินค้าเหล่านี้จากญี่ปุ่น อีกทั้งต้องนำเข้าเทคนิคในการผลิตจากญี่ปุ่น (know-how) อย่างไรก็ตาม รัฐบาลของนายคิม เดจุงได้เข้ามาบริหารประเทศร่วม 17 เดือนแล้ว (จนถึงเวลาที่เขาเขียนบทความ) แต่ก็ไม่ได้แก้ไขปัญหานี้แต่ประการใด

การพึ่งพาการนำเข้าชิ้นส่วนสำคัญและเครื่องจักรในการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกของเกาหลีนั้น ไม่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มเท่าใดนัก เพราะยิ่งเกาหลีเร่งผลิตสินค้าไปขายยังตลาดสหรัฐฯ มากขึ้นเท่าใด เกาหลีก็ต้องเพิ่มการขาดดุลการค้าให้กับญี่ปุ่นมากขึ้นเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เกาหลีจึงต้องเลือกจากทางเดินสองแพร่ง ที่ผู้นำทางการเมืองและผู้นำทางธุรกิจอุตสาหกรรมจะต้องเลือกด้วยวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกลในการสร้างนโยบายอุตสาหกรรมในระยะยาวที่จะก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าที่ยั่งยืนและสูงขึ้นต่อไป

เท่าที่ผ่านมาและในปัจจุบัน แซโบลยังคงมุ่งแต่ขยายผลกำไร ในขณะที่เดียวกันก็ปิดหูปิดตาไม่พัฒนาการผลิตอุตสาหกรรมชิ้นส่วนสำคัญ (key parts) ส่วนรัฐบาลก็ให้ความสนใจแต่ตัวเลขการค้าได้เปรียบดุลการค้า ดังนั้น ทศกคติดังกล่าวจะต้องเปลี่ยนไป เพราะหากยังคงเป็นเช่นนี้อยู่ เกาหลีก็จะยังคงเป็นเพียงประเทศผู้ผลิตรับช่วง (subcontractor) ของบริษัทจากญี่ปุ่นและของสหรัฐฯ ต่อไปอีกนานเท่าอนัน ด้วยเหตุนี้ ทางออกที่น่าจะเลือกก็คือ เกาหลีจะต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างอุตสาหกรรมให้แตกต่างไปจากญี่ปุ่น กล่าวคือ ควรผลิตสินค้าที่ญี่ปุ่นไม่ผลิต ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลาอีกราว 10 ปี กว่าที่จะทำให้เกิดผลเป็นรูปธรรมเมื่อโครงสร้างได้เปลี่ยนไป และถึงตอนนั้น อุตสาหกรรมของเกาหลีก็จะก้าวกระโดดและเจริญรุ่งเรืองที่ยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ข้อเขียนของชาวญี่ปุ่นคนนี้ก็ได้รับการโต้ตอบในเชิงที่ไม่เห็นด้วยมากมาย

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างญี่ปุ่น - เกาหลีได้เพิ่มความตึงเครียดขึ้นเมื่อผู้นำของชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้เข้าร่วมประชุม ASEAN Plus Three ครั้งแรกในปี 1998 ดังที่กล่าวข้างต้นแล้วว่า เกาหลีได้มีแผนการในการตั้งกลุ่มเพื่อเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นั้นหมายถึงประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือและในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และที่สำคัญที่สุดก็คือ การตั้งเขตการค้าเสรี (Free Trade Area – FTA) กับญี่ปุ่น โดย ศาสตราจารย์รี ของยูนแห่งมหาวิทยาลัยฮันุกุกได้เขียนถึงผลที่จะบังเกิดขึ้น ดังนี้

A Korea – Japan free trade area would consolidate the division of production between the two countries and facilitate the creation of a broader Asian economic

community. Once such a community is established, the countries of the region will be able to strengthen their bargaining power against other countries and regions, while commanding a more advantageous position from which to compete for technology development.

แม้ว่าเกาหลีใต้ภายใต้การนำของประธานาธิบดีคิม เดจุง ได้พยายามหาทางก่อตั้งองค์กร ริเริ่มความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน และสร้างความเป็นผู้นำให้แก่ประเทศของตนในหมู่ประชาคมเอเชียตะวันออก ซึ่งก็ได้รับการตอบรับพอเป็นพิธีจากญี่ปุ่น ในขณะที่ญี่ปุ่นได้ตั้งทีมศึกษาผลดี – ผลเสียที่จะเกิดขึ้นหากมีการทำ FTA กับเกาหลีอย่างกว้างขวาง และจริงจัง ในขณะที่เดียวกัน ประธานาธิบดีคิม เดจุง ก็เดินทางไปเยือนญี่ปุ่นอีก 2 ครั้งในปี ค.ศ. 2000 และ ค.ศ. 2002 และประธานาธิบดีโรห์ มูเฮียน (ดำรงตำแหน่งระหว่าง ค.ศ. 2003 – 2007) ในปี ค.ศ. 2003 เพื่อ “รุกคืบ” ในการเจรจาความคืบหน้าของความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ส่วนอดีตนายกรัฐมนตรี โคอิซุมิ ก็ได้เดินทางไปเยือนเกาหลีอย่างเป็นทางการจำนวน 3 ครั้ง คือ ค.ศ. 2001 ค.ศ. 2002 และ ค.ศ. 2005 เช่นกัน

การเจรจาเรื่อง FTA ได้ดำเนินเรื่อยมาหลายปี ต่างฝ่ายต่างอ้างว่า อีกฝ่ายหนึ่งยังไม่พอใจเงื่อนไขบางประการ เช่น หากเกาหลียกเลิกภาษีนำเข้า สินค้าญี่ปุ่นก็จะทะลักเข้ามาในตลาดเกาหลี และสินค้าอุตสาหกรรมจะยังผลให้มีการขาดดุลการค้าระหว่างกันมากขึ้น เป็นต้น ในขณะที่เดียวกัน ปัญหาข้อขัดแย้งที่อดีตนายกรัฐมนตรี โคอิซุมิเดินทางไปคารวะศาลเจ้ายาสุคุมิเป็นประจำทุกปีในระหว่างดำรงอยู่ในตำแหน่ง และปัญหาข้อพิพาทเกาะ ได๊กโด รวมทั้งข้อขัดแย้งในเนื้อหาของหนังสือประวัติศาสตร์ชั้นมัธยม ยิ่งทำให้การเจรจาประสบความสำเร็จยากมากขึ้น

2. กระแสเกาหลี (Korean wave)

ละครโทรทัศน์ของเกาหลีชื่อ Winter Sonata ได้รับความนิยมสูงสุดในหมู่ผู้หญิงวัยกลางคนของญี่ปุ่นในช่วงที่สถานีโทรทัศน์ NHK นำมาฉาย อัตราผู้ชมมีสูงถึงร้อยละ 20 ในบางช่วงและคงอัตราร้อยละ 15 ตลอดเวลาของการออกอากาศ ผู้หญิงกลุ่มดังกล่าวมีอายุ

ระหว่าง 30 – 70 ปี ต่างคลังไค้ Bae Yong Joon พระเอกของเรื่อง และมีแฟนละครที่เรียกว่า 5,000 คน ไปต้อนรับเขาเมื่อเดินทางมาถึงสนามบินนาริตะ ซึ่งมากกว่าแฟนของนักฟุตบอลระดับโลก เช่น เดวิด เบคแฮม ที่มีคนไปต้อนรับเพียง 500 คน ปรากฏการณ์ดังกล่าวได้สร้างความตื่นตึงให้แก่สื่อมวลชนและชาวญี่ปุ่นทั้งมวลเป็นอย่างยิ่งที่คาดไม่ถึงว่า หน้าที่วีของเกาหลีจะได้รับความนิยมถึงเพียงนี้ อนึ่ง แฟนคลับได้รวมกลุ่มกันไปรับประทานอาหารเช้า เรียนภาษาและสังคมนาวัฒนธรรมเกาหลี และเดินทางไปท่องเที่ยวเพื่อดูสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องดังกล่าว อีกทั้งมีการจับกลุ่มถกเถียงพูดคุยถึงพัฒนาการของละครในแต่ละตอน เรียกร้องให้คนกลุ่มอื่นมาสนใจดูทีวีเรื่องนี้ และบางคนก็ซื้อดีวีดีของหนังและดูซ้ำแล้วซ้ำอีกนับเป็นสิบๆ เทียวอย่างไม่รู้จักเบื่อหน่าย

ความพยายามของเกาหลีที่จะนำวัฒนธรรมของตนไปขายให้ญี่ปุ่นเกิดขึ้นนับตั้งแต่ประธานาธิบดีคิม เฉงเป็ได้รับวัฒนธรรมญี่ปุ่นเข้าประเทศในปี ค.ศ. 1998 สถานีโทรทัศน์ญี่ปุ่นก็ได้นำภาพยนต์โทรทัศน์ของเกาหลีไปฉายในประเทศ ในช่วงแรกๆ ไม่ได้ได้รับความนิยมจากผู้ชมเพราะคนญี่ปุ่นมักมีความรู้สึกที่ว่า ตัวเองดีเด่นกว่าคนเกาหลี และมองเห็นเกาหลีว่าด้อยความเจริญ ตามหลังญี่ปุ่นไม่น้อยกว่า 50 ปี แต่เมื่อมีความพยายามจากรัฐบาลทั้งสองฝ่ายที่ให้มีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม อีกทั้งทัศนียภาพและความเจริญทางวัตถุของเกาหลีที่ฉายผ่านละครโทรทัศน์ ก็ไม่ได้ด้อยไปกว่าของญี่ปุ่น ทำให้ความนิยมเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การถ่ายทอดสดมหกรรมฟุตบอลโลกปี ค.ศ. 2002 ที่โทรทัศน์ญี่ปุ่นได้ฉายภาพของสภาพบ้านเมืองของเกาหลีในยุคปัจจุบันให้คนญี่ปุ่นได้ชม ดังนั้น ภาพยนต์โทรทัศน์และภาพยนต์เกาหลีจึงทะลักเข้าฉายในญี่ปุ่นภายใต้การสนับสนุนทางการเงินจากรัฐบาลเกาหลีเพื่อซื้อเวลาในการฉาย ตัวอย่างภาพยนต์โทรทัศน์ที่เข้าไปฉายในญี่ปุ่น ได้แก่ Friends (เป็นภาพยนต์โทรทัศน์ที่ร่วมกันระหว่างญี่ปุ่น-เกาหลีในปี 2002) Autumn in My Heart, Kashikogi, A Wish Upon a Star และ All about Eve เป็นต้น ส่วนภาพยนต์ที่ได้รับความนิยม ได้แก่ Shiri (ปี 2000) JSA (ปี 2001) My Sassy Girl (ปี 2003) Silmido (ปี 2004) เป็นอาทิ

ความนิยมกระแสเกาหลีในญี่ปุ่น โดยเฉพาะภาพยนต์โทรทัศน์เป็นไปอย่างกว้างขวางอย่างไรก็ตาม ก็ได้รับการต่อต้านจากคนญี่ปุ่นบางกลุ่ม โดยได้เขียนหนังสือการ์ตูน ชื่อ

Hating the Korean Wave (เกลียดกระแสเกาหลี) ซึ่งเป็นหนังสือที่ขายดีที่สุดเล่มหนึ่ง การ์ตูนเล่มนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงกระแสต่อต้านวัฒนธรรมและวิพากษ์บริบทของเกาหลีด้วยการอ้างอิงประวัติศาสตร์ที่คนเกาหลีถือว่าต่ำกว่าของชาวอาทิตย์อุทัย ทำให้คนเกาหลีบางกลุ่มประท้วงและเขียนการ์ตูนชื่อ We Hate Japan Wave เพื่อต่อต้านญี่ปุ่น

อนึ่ง ความร่วมมือระหว่างจีน – เกาหลี – ญี่ปุ่น ได้ขยายกว้างครอบคลุมไปทั่วภูมิภาคเอเชียตะวันออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านกีฬา กล่าวคือ ในระหว่างวันที่ 29 ตุลาคม – 6 พฤศจิกายน ค.ศ. 2005 ได้มีการจัด East Asian Game ครั้งที่ 4 ขึ้นที่มาเก๊า โดยมีนักกีฬาจากประเทศจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ คาซัคสถาน ใต้หวัน ฮองกง มองโกเลีย มาเก๊า และกวมเข้าร่วมแข่งขัน จึงเป็นสื่อสร้างความร่วมมือระหว่างกันภูมิภาคอีกทางหนึ่ง

3. วิกฤตความสัมพันธ์

ประธานาธิบดีโรห์ มูเฮียน ได้ปรับเปลี่ยนท่าทีด้านความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นในคำปราศรัยต่อประชาชนชาวเกาหลีเมื่อวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2005 ว่า “ปัจจุบัน ญี่ปุ่น ได้ก้าวไปสู่ยุคที่กลุ่มอนุรักษ์นิยมสุดขั้วมีบทบาทสำคัญในประเทศ จึงยังผลให้เราต้องประเมินนโยบายที่เคยมีมาต่อประเทศนี้”

ผู้นำประเทศเกาหลีกล่าวถึงนโยบายของรัฐบาลของเขาในช่วงต้นที่มีต่อญี่ปุ่นว่า เป็นนโยบายที่สร้างความสมานฉันท์กับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งได้เดินตามแนวนโยบายของประธานาธิบดีคิม เดจุง โดยนายโรห์ได้ประกาศในช่วงหาเสียงเป็นประธานาธิบดีว่า จะใช้นโยบายความสัมพันธ์เพื่ออนาคตที่ดี (future-oriented relations) ต่อมา เมื่อได้รับเลือก ก็ประกาศเป็นนโยบายภายใต้ชื่อว่า ศักยภาพแห่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ (The Era of a Peaceful and Prosperous Northeast Asia) รัฐบาลเกาหลีได้ใช้ความพยายามทุกทางเพื่อให้นโยบายดังกล่าวบรรลุผล อย่างไรก็ตาม ญี่ปุ่นมิได้ตอบสนองไปในทางที่ดีขึ้น แต่กลับทำให้ความสัมพันธ์เสื่อมทรามลง ดังตัวอย่าง เช่น

(1) ในปี ค.ศ. 2001 นักประวัติศาสตร์กลุ่มชาวจัดของญี่ปุ่นได้เขียนตำราเรียนชั้นมัธยมต้นที่มีเนื้อหาบิดเบือนข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ และหนังสือเล่มนั้นก็ได้รับการอนุมัติให้จัดพิมพ์เป็นแบบเรียนจากกระทรวงศึกษาธิการ

(2) อดีตนายกรัฐมนตรีโคอิซุมิได้ไปคารวะศาลเจ้ายาสุคุมิเป็นประจำทุกปี แม้ว่า จะได้รับการประท้วงและคัดค้านจากสาธารณชนเกาหลีอย่างกว้างขวาง

(3) ในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2005 เอกอัครราชทูตญี่ปุ่น นาย Takano Toshiyuki ประจำประเทศเกาหลีได้กล่าวว่า เกาะ โต้๊ก โค เป็นของญี่ปุ่น

(4) วันที่ 16 มีนาคม ค.ศ. 2005 จังหวัด Shimane ได้จัดงานชื่อ Takeshima Day (ก็คือเกาะ โต้๊ก โคที่มีปัญหาการถือสิทธิ์ครอบครองนั่นเอง)

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาอื่นๆ ที่นำไปสู่การกระทบกระทั่งกันระหว่างสองประเทศ แต่ รัฐบาลญี่ปุ่นก็เมินเฉยและไม่พยายามหาข้อยุติโดยสันติเฉกเช่นมิตรประเทศควรจะทำ เมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก จึงมีการมองว่าญี่ปุ่นประสงค์ร้ายต่อเกาหลี ก่อให้เกิด ความรู้สึกต่อต้านญี่ปุ่น รัฐบาลเกาหลีจึงจำเป็นต้องใช้ “สงครามการทูตที่เผด็จร้อน” (aggressive diplomatic war) ต่อญี่ปุ่น ซึ่งทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศเสื่อม ทรามลงถึงขีดต่ำสุด

ในขณะที่เดียวกัน เกาหลีมีความประสงค์ที่จะขยายความร่วมมือทางทหารกับจีนเพื่อ สร้างความสมดุลในภูมิภาคขึ้น ทำให้จีน-เกาหลีได้มีความใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ระเบียบของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือจึงเปลี่ยนไป

4. การแก้ไขวิกฤตด้านความสัมพันธ์

ดังที่กล่าวข้างต้นว่า ความสัมพันธ์ของญี่ปุ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับจีนและเกาหลีได้ก้าวไปถึงจุดวิกฤต ดังนั้น ภายหลังที่เข้ารับตำแหน่งเป็นผู้นำของ ญี่ปุ่น นายกรัฐมนตรีอาเบะจึงเดินทางไปเยือนจีนอย่างเป็นทางการในวันที่ 8 ตุลาคม ค.ศ. 2006 และต่อไปยังเกาหลีใต้ในวันที่ 9 ตุลาคม สกเดียวกัน เพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ที่ตกต่ำสุด ขีดในปี ค.ศ. 2005

เกาหลีใต้ได้ต้อนรับนายอาเบะอย่างสมเกียรติ แต่ก็ไม่ได้คาดหวังอะไรนักว่าจะ สามารถแก้ไขปัญหาคัดแย้งที่บ่มเพาะมานานได้ทันที โดยผู้นำทั้งสองถือว่าการประชุม สูดยอดที่กรุงโซลจะเป็นก้าวแรกที่จะนำไปสู่การเจรจาสร้างความสัมพันธ์ที่ร่วมมือระหว่าง กันในอนาคต (the first step toward dialog for a cooperative relationship to deal with future

issues) อย่างไรก็ตาม นายโรห์ได้เข้าถึงการยุติประเด็นทางประวัติศาสตร์ 3 ประเด็นหลัก คือ (1) การยกย่องอาชญากรรมสงครามระดับหนึ่งที่ศาลเจ้ายาสุคุมิ (2) แบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ และ (3) ผู้หญิงที่เป็นทาสบำเรอการมรณกรรมแก่ทหารญี่ปุ่นในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง ส่วนนายอาเบะได้บอกว่า เขาเข้าใจถึงความรู้สึกของคนเกาหลีดี และจะตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อสะสางชำระเนื้อหาหนังสือประวัติศาสตร์ขึ้น อนึ่ง อดีตสุภาพสตรีหมายเลขหนึ่งของญี่ปุ่น ชื่อ Akie ระบุว่า เธอเป็นแฟนพันธุ์แท้ของพระเอก Bac Yong Joon อีกทั้งยังได้เรียนภาษาเกาหลีมาเป็นเวลา 3 ปีแล้ว ก็ยิ่งทำให้คนเกาหลีประทับใจมากยิ่งขึ้น

ในขณะที่ผู้นำญี่ปุ่น-เกาหลีได้ร่วมประชุมกันได้เพียง 2 ชั่วโมงก็ได้รับข่าวการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ ผู้นำทั้งสองได้ประกาศกร้าวว่า นั่นเป็นการกระทำที่เป็นภัยอันตรายอย่างใหญ่หลวงต่อสันติภาพของโลก

ญี่ปุ่นกับเกาหลีเหนือ

ญี่ปุ่นรับรู้ถึงภัยคุกคามจากเกาหลีเหนือเมื่อคอมมิวนิสต์ประเทศนี้ทดลองยิงขีปนาวุธเตโปกอง 1 ขีปนาวุธญี่ปุ่นไปตกในมหาสมุทรแปซิฟิก เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 1998 ประเด็นสำคัญอยู่ที่ (1) เกาหลีเหนือสามารถพัฒนาอาวุธที่มีอนุภาพการทำลายล้างสูงได้แล้ว (2) เป้าหมายหรือทิศทางของการยิงได้ลี้ลับไปในทะเลญี่ปุ่น ซึ่งอาจเป็นการทดสอบว่าสามารถโจมตีเมืองหลักของญี่ปุ่นได้แม่นยำเพียงใด และ (3) เกาหลีเหนือเป็นชาติพันธมิตรที่แน่นแฟ้นกับจีนและรัสเซีย ซึ่งเป็นฝ่ายตรงกันข้ามกับประเทศเสรีนิยมประชาธิปไตยเช่น ญี่ปุ่น หากประเทศเหล่านี้ร่วมมือกันทำสงคราม ญี่ปุ่นไม่อาจต้านทานหรือรับมือได้เพราะประเทศค่ายคอมมิวนิสต์ทั้งสามต่างมีกองกำลังทหารมากมาย และจีนและรัสเซียต่างมีอาวุธนิวเคลียร์อยู่ในครอบครอง เมื่อเกาหลีเหนือมีอาวุธร้ายแรงนี้อีก ก็ยิ่งเพิ่มศักยภาพอำนาจทางการทหารเหนือกว่าญี่ปุ่นและสหรัฐฯ อันหมายถึงคุณภาพของอำนาจทางการทหารและอาวุธตกเป็นของฝ่ายตรงข้าม ญี่ปุ่นจึงเรียกร้องให้ประชาคมนานาชาติพิจารณาการครอบครองอาวุธร้ายแรง โดยร่วมมือกับสหรัฐอเมริกาและยุโรปเรียกร้องให้เกาหลีเหนือ

ขจัดอาวุธที่มีอานุภาพการทำลายล้างสูงเพื่อแลกกับมิตรภาพ สันติภาพ และความช่วยเหลือทางด้านอาหารและเวชภัณฑ์จากญี่ปุ่นและประเทศตะวันตก

อีกประเด็นหนึ่งที่ค้างคาใจรัฐบาลญี่ปุ่นก็คือ ชีวิตและซากกระดูกของชาวอาทิตย์อุทัยที่ถูกเกาหลีเหนือลักพาตัวไปในช่วงทศวรรษ 1970 และ 1980 ว่ามีสภาพความเป็นอยู่เป็นเช่นใด และประสงค์ที่จะชี้ชัดด้วยการพิสูจน์ DNA ว่าซากกระดูกเป็นของใครญี่ปุ่นหรือไม่ เรื่องนี้กลายเป็นประเด็นทางการเมืองที่ผู้นำญี่ปุ่นทุกคนมักจะพูดในตลกรณรงค์หาเสียงว่า จะต้องนำพวกเขากลับบ้านเกิดให้ได้ในวันใดวันหนึ่ง และจะปกป้องชีวิตคนญี่ปุ่นมิให้ได้รับภัยอันตรายใดๆ จากศัตรู

เมื่อนายกรัฐมนตรีโคอิซุมิเดินทางไปเยือนเกาหลีเหนืออย่างเป็นทางการ ในวันที่ 17 กันยายน ค.ศ. 2002 เขาได้ร่วมประชุมสุดยอดกับนายคิม จองอิล ประธานคณะกรรมการป้องกันประเทศ (ผู้นำเกาหลีเหนือ) โดยได้เน้นถึง 2 หัวข้อหลัก คือ กรณีการลักพาตัว และความรับผิดชอบต่อการสร้างสันติภาพในหมู่ประชาคมโลก ภายหลังจากการประชุม นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นได้กล่าวว่า

....นายคิม จองอิล ได้รับรู้ และกล่าวขอโทษในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน

อดีตจากการกระทำของเกาหลีเหนือ อีกทั้งได้ให้ความมั่นใจว่า จะไม่ให้มีเหตุการณ์ลักพาตัวขึ้นอีกในอนาคต... ข้าพเจ้าตั้งใจนัดพบกับสมาชิกของครอบครัวเหล่านั้น และให้คำมั่นกับพวกเขาว่า จะนำพวกเขากลับบ้านหากพวกเขาประสงค์...

ในประเด็นความมั่นคง... เรื่องชิปนาวูทที่เป็นสิ่งที่ญี่ปุ่นกังวลใจมากนั้น ประธานคิม ได้ให้สัญญาว่า จะปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศอย่างเคร่งครัด.. จะจัดให้มีการเจรจาเพื่อแก้ปัญหาชิปนาวูท และจะยุติการทดลองยิงชิปนาวูท..

ในวันที่ 8 ตุลาคม ค.ศ. 2002 ทางการของญี่ปุ่นระบุว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มีการลักพาตัวเกิดขึ้น 10 ครั้ง รวมชาวญี่ปุ่นที่ถูกลักพาตัวไป 15 คน ต่อมา ในวันที่ 15 ตุลาคมของปีนั้น ผู้ถูกลักพาตัว 5 คนเดินทางกลับมายังญี่ปุ่น ชาวคราวนี้ได้สร้างความยินดีปรีดาให้แก่ประชาชนทั่วไปว่า รัฐบาลของเขาได้ทำหน้าที่ในการดูแลพลเมืองญี่ปุ่นได้ระดับหนึ่ง

หลังจากที่เรื่องนี้ค้างคาใจมานานหลายสิบปีที่มีข่าวการสูญหายของชาวประมงตามชายฝั่ง ญี่ปุ่น แต่สื่อมวลชนก็ยังกำหนดว่า การกลับบ้านของชาวญี่ปุ่น 5 คน แทนที่จะเป็น 15 คน ไม่คุ้มกับการสูญเสียที่นายกรัฐมนตรีต้องเดินทางไปยังประเทศเล็กๆ และจ่ายเงินทอง/ให้ความช่วยเหลือมากมายแก่เกาหลีเหนือ

ญี่ปุ่นได้เน้นถึงความสำคัญของการลักพาตัวในการประชุม 6 ฝ่ายครั้งที่ 1 ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงปักกิ่งในเรื่อง วิกฤตนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ ในระหว่างวันที่ 27 – 29 สิงหาคม ค.ศ. 2003 มีชาติที่เข้าร่วมประชุมคือ จีน รัสเซีย สหรัฐฯ ญี่ปุ่น เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ โดยญี่ปุ่นย้ำว่า จะต้องแก้ไขปัญหาลักพาตัวให้กระจ่างเสียก่อนจึงจะดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ทางการทูตขึ้นปกติต่อกัน ต่อมา เมื่อมีการประชุม 6 ฝ่ายครั้งที่ 2 ในระหว่างวันที่ 25 – 28 กุมภาพันธ์ ญี่ปุ่นได้ย้ำในเรื่องนี้อีกครั้งในการกล่าวเปิดการประชุมที่นครปักกิ่ง แต่ในครั้งนี้อย่าได้รับการตอบสนองว่าเกาหลีเหนือจะทำการตรวจสอบผู้ที่ถูกลักพาตัวไปได้สูญหายหรือยังมีชีวิตหรือไม่อย่างไร

ในวันที่ 22 พฤศจิกายน ค.ศ. 2004 นายรัฐมนตรี โคอิซุมิได้เดินทางไปเยือนเกาหลีเหนือเป็นทางการอีกครั้งเพื่อเข้าถึงความพยายามของญี่ปุ่นที่ต้องการให้กรณีลักพาตัวมีความกระจ่างชัดกับนายคิม จองอิล ในครั้งนี้ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นได้พบกับนายซาลส์ โรเบิร์ต เจนกินส์ (ทหารอเมริกันที่หนีทัพและแต่งงานกับนางฮิโตะมิ โซกะ ภรรยาชาวญี่ปุ่นและลูกสาว 2 คน ไปอยู่ในเกาหลีเหนือ) แต่นายเจนกินส์แสดงความไม่แน่ใจว่าประสงค์จะเดินทางไปยังญี่ปุ่น อนึ่ง ผู้นำทั้งสองได้ย้ำว่าปัญหานิวเคลียร์และขีปนาวุธจะเป็นหัวข้อที่จะร่วมประชุมเจรจากันในการประชุม 6 ฝ่าย การเดินทางเยือนเกาหลีเหนือในครั้งนี้ ญี่ปุ่นได้เสนออาหารจำนวน 250,000 ตัน ยารักษาโรคมูลค่า 10 ล้านดอลลาร์ อันเป็นการช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมแก่เกาหลีเหนือ

ในการประชุม 6 ฝ่ายครั้งที่ 3 ในระหว่างวันที่ 27 – 29 มิถุนายน ค.ศ. 2004 ที่กรุงปักกิ่ง ญี่ปุ่นยังคงเรียกร้องให้เกาหลีเหนือหาข้อมูลกรณีการลักพาตัวอีกครั้ง อย่างไรก็ตาม เกาหลีเหนือได้ยืนยันว่า ผู้ที่ถูกลักพาตัวที่ยังมีชีวิตอยู่มีเพียงบุคคลที่เดินทางกลับญี่ปุ่นและครอบครัวของนายเจนกินส์เท่านั้น ส่วนคนอื่นๆ นั้นได้สูญหายไปหรืออาจเสียชีวิตไปแล้ว แต่ทางการญี่ปุ่นตั้งข้อสงสัยว่า เกาหลีเหนือยังคงปกปิดข้อมูล เพราะหากเสียชีวิตจริงก็น่าจะ

ส่งกระดูกไปตรวจสอบ DNA แต่ที่ไม่กระทำก็อาจต้องการใช้เป็นเครื่องต่อรองเพื่อขอความช่วยเหลือต่อไปไม่มีวันสิ้นสุด อนึ่ง ญีปุ่น ได้เห็นพ้องกับเกาหลีใต้ที่ว่า มีทหารเกาหลีใต้ 542 คน ร่วมกับประชาชนชาวเกาหลีใต้อีก 486 คนถูกจับกุมไว้ในเกาหลีเหนือ ส่วนใหญ่เป็นชาวประมงถูกลักพาตัวไปไว้ในประเทศนั้นเป็นเวลากว่าครึ่งศตวรรษแล้ว จึงทำให้ญีปุ่นคิดว่า ข้อมูลที่ได้รับจากเกาหลีเหนืออาจไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ซึ่งอาจมีชาวญีปุ่นมากกว่านั้นถูกลักพาตัวและยังคงมีชีวิตอยู่

แม้ว่าการประชุมวิกฤตนิวเคลียร์ 6 ฝ่ายครั้งที่ 4 จะไม่ประสบผลสำเร็จ แต่ความสัมพันธ์ระหว่างญีปุ่นกับเกาหลีเหนือก็ยังคงไม่เสื่อมถอมมากเกินกว่าที่เป็นอยู่ นั่นคือยังไม่ได้รับการยกระดับเป็นความสัมพันธ์ทางการทูตต่อกันดังที่มีการระบุไว้ในการประชุมสุดยอดที่กรุงเปียงยางเมื่อ ปี ค.ศ. 2002 ต่อมา เมื่อเกาหลีเหนือทดลองยิงขีปนาวุธอย่างน้อย 7 ลูก เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม ค.ศ. 2006 ทำให้ญีปุ่นเดือดดาลใจยิ่ง จึงได้คว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ สั่งห้ามติดต่อกับเกาหลีเหนือ ทั้งทางด้านการค้าและการเดินทางเข้า-ออก และขู่ว่าจะใช้มาตรการเชิงโจมตีก่อน (pre - emptive) เพื่อป้องกันตนเอง ดังมีเหตุการณ์รายละเอียดต่อไปนี้

ในตอนเช้าตรู่เวลา 3.32 น. ของวันที่ 5 กรกฎาคม เกาหลีเหนือได้ทดลองยิงขีปนาวุธที่ฐานยิงอันเบียน จังหวัดกังวอน และฐานยิงฮวาเด จังหวัดฮัมเกียงเหนือ ได้แก่ เตโปดอง 2 สก๊ต และโรดอง และยิงลูกสุดท้ายในเวลา 17.20 น. อานุภาพของอาวุธเหล่านี้ มีดังนี้

สก๊ต	มีพิสัยยิงไกลภายในรัศมี 300 – 500 กม.
โรดอง	มีพิสัยยิงไกลภายในรัศมี 1,000 – 4,000 กม.
เตโปดอง 1	มีพิสัยยิงไกลภายในรัศมี 2,000 – 2,300 กม. (ทดลองใน ค.ศ. 1998)
เตโปดอง 2	มีพิสัยยิงไกลในรัศมี 3,500 – 4,300 กม. หรือไกลถึงรัฐอลาสก้า สหรัฐอเมริกา

อย่างไรก็ตาม การทดลองขีปนาวุธเตโปดอง 2 ล้มเหลว เพราะเกิดระเบิดขึ้นในช่วงต้นของการยิงขึ้นจากฐานและไปตกลงในทะเลญี่ปุ่น ทันทีที่ข่าวการทดลองขีปนาวุธแพร่ออกไปทั่วโลกได้ประณามการกระทำของเกาหลีเหนือ องค์การสหประชาชาติได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ 196 เสียงประณามการทดลองดังกล่าว พร้อมกับสั่งห้ามการขายอุปกรณ์ขีปนาวุธใดๆ และห้ามทำการทดลองอีก มิฉะนั้นจะลงโทษด้วยการลงมติคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่อไป

เกาหลีเหนือได้ตอบโต้ว่า จะทำการทดลองต่อไปเพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งให้แก่ประเทศของตนเพื่อใช้ในการป้องกันการโจมตีจากศัตรู โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสหรัฐฯ ที่พูดเสมอว่า อาจใช้มาตรการทางทหารจัดการกับเกาหลีเหนือ

ส่วนญี่ปุ่นได้เสนอการลงโทษเกาหลีเหนือเพิ่มเติมเพราะเกาหลีเหนือไม่ยอมรับมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ โดยได้สั่งการไม่ให้ชาวเกาหลีที่อาศัยอยู่ในญี่ปุ่นส่งเงินกลับไปยังเกาหลีเหนือ ห้ามค้าขายระดับทวิภาคี และอายัดทรัพย์สินของเกาหลีเหนือในญี่ปุ่น ในขณะที่สหรัฐฯ ได้สั่งให้ยุติการทำธุรกรรมทางการเงินในสถาบันการเงินกับเกาหลีเหนือตั้งแต่ปีก่อนหน้านี้แล้ว อนึ่ง ญี่ปุ่นยังเรียกร้องนานาชาติให้ความร่วมมือป้องกันไม่ให้มีการลักลอบส่งเงินผ่านประเทศที่สามไปยังเกาหลีเหนือ สั่งห้ามเดินเรือข้ามฟากระหว่างประเทศทั้งสอง ระงับการเยือนญี่ปุ่นของเจ้าหน้าที่ทูตและยกเลิกเที่ยวบินเหมาลำของเกาหลีเหนือไปยังญี่ปุ่น เป็นต้น ในขณะที่เกาหลีเหนือได้โต้ตอบด้วยการประกาศว่าการกระทำของญี่ปุ่นเป็นการประกาศสงครามกับเกาหลีเหนือ และจะได้รับการตอบสนองอย่างสาสม

เกาหลีเหนือปฏิเสธที่จะเข้าร่วมเจรจากับกลุ่มร่วมมือความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Regional Forum – ARF) ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซียที่จัดขึ้นในวันที่ 30 กรกฎาคม แต่กลับทดลองระเบิดนิวเคลียร์ใต้ดิน เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม ค.ศ. 2006 เวลา 10.36 น. ที่บริเวณฮวาเครี ใกล้ๆ กับเมืองคิลจู ขนาดของระเบิดนิวเคลียร์เท่ากับ 550 ตันของ TNT ก่อให้เกิดแรงสั่นสะเทือน 3.6 ริกเตอร์ (ระเบิดนิวเคลียร์ที่ทิ้งที่เมืองฮิโรชิมา เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม ค.ศ. 1945 ในสงครามโลกครั้งที่สองมีขนาด 15,000 ตันของ TNT)

การทดลองระเบิดนิวเคลียร์ลูกแรกที่เกาหลีเหนือประกาศว่า “เราทำจริง มิใช่พูดเล่นนะ” ก่อให้เกิดปฏิกิริยาต่อต้านอย่างกว้างขวางไปทั่วโลก โดยญี่ปุ่นและเกาหลีใต้สั่งให้ทหารเตรียมพร้อมทั่วประเทศ และมีการเรียกร้องให้ลงโทษเกาหลีเหนืออย่างรุนแรง แต่จีน – เกาหลีใต้ – รัสเซีย ไม่เห็นด้วยกับการใช้กำลังต่อเกาหลีเหนือ ต่อมา ที่ประชุมความมั่นคงแห่งองค์การสหประชาชาติได้ลงมติอย่างเป็นเอกฉันท์ลงโทษเกาหลีเหนือด้วย Chapter 7 เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม ค.ศ. 2006 ได้แก่

- ห้ามขายหรือส่งผ่านอุปกรณ์ทางทหารและเทคโนโลยีนิวเคลียร์ไปยังเกาหลีเหนือ
- ห้ามขายหรือส่งผ่านสินค้าฟุ่มเฟือยไปยังเกาหลีเหนือ
- หยุคธุรกรรมหรือห้ามไม่ให้เคลื่อนไหวทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง
- ตรวจสอบเรือสินค้าของเกาหลีเหนือที่จำเป็น
- ชาติสมาชิกจะต้องรายงานผลการดำเนินงานตามมตินี้ภายใน 30 วัน
- เรียกร้องให้เกาหลีเหนือกลับเข้าสู่การประชุม 6 ฝ่าย โดยปราศจากเงื่อนไข และแสวงหาหนทาง การบรรเทาความตึงเครียดด้วยวิธีทางการทูต
- เกาหลีเหนือจะต้องไม่ทดลองอาวุธนิวเคลียร์หรือยิงขีปนาวุธอีก
- เกาหลีเหนือจะต้องกลับเข้าเป็นสมาชิกสนธิสัญญาไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์
- เกาหลีเหนือจะต้องไม่ครอบครองอาวุธนิวเคลียร์และขงเล็ก โครงการที่มีอยู่ทั้งหมด
- เกาหลีเหนือจะต้องยกเลิกโครงการอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงและขีปนาวุธที่มีอยู่ทั้งหมด

มติดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากจีนและรัสเซีย ทำให้เกาหลีเหนือเดือดดาลยิ่งนัก

ต่อมา วันที่ 18 ตุลาคม ค.ศ. 2006 สมาชิกรัฐสภาญี่ปุ่นจำนวน 94 คนได้เดินทางไปคารวะศาลเจ้าياسุกุจิ อันเป็นการแสดงถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการร่วมมือกันต่อสู้กับศัตรูที่ตั้งอยู่ไม่ห่างไกลนัก

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเกาหลีเหนือ-ใต้

มีหลักฐานของเกาหลีว่า ไทยได้มีการติดต่อกับเกาหลีมาช้านานนับตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาแล้ว โดยมีเรือสินค้าจากสยามประเทศเข้าไปขายสินค้าในเกาหลี แต่ข้อเขียนไม่ปรากฏชัดว่า เรือนั้นคนไทยเป็นเจ้าของ หรือเป็นเรือของคนจีนและกะลาสีเรือก็เป็นคนจีนทั้งหมด

ต่อมาในยุคใหม่ นับตั้งแต่ตอนกลางของคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้สร้างความสัมพันธ์กับประเทศ (คาบสมุทรเกาหลีได้แบ่งออกเป็นสองประเทศในปี ค.ศ. 1948) บนคาบสมุทรเกาหลีอย่างเป็นทางการ นับตั้งแต่นั้นมาจนถึงปัจจุบัน ความรู้สึกของคนไทยโดยทั่วไป เรามีความรู้สึกที่ดีและเป็นมิตรกับประเทศเกาหลีทั้งสองประเทศ แม้ว่าในช่วงหนึ่งประเทศไทยได้ส่งกองทหารอาสาสมัครเข้าร่วมรบกับกองทหารขององค์การสหประชาชาติต่อสู้กับเกาหลีเหนือ จนเกิดมีการแต่งเพลงที่รำพึงรำพันถึงทหารไทยกับสาวชาวเกาหลี เช่น เพลงเสียงครวญจากเกาหลี ขึ้น แต่เราก็มิได้มีใจเจ็บแค้นหรือแค้นเคืองกับคนและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) โดยคนไทยส่วนใหญ่มักจะไม่ว่างแยกแยะว่านี่เป็นเกาหลีเหนือ หรือนั่นเป็นเกาหลีใต้อย่างเด่นชัด ทั้งนี้เพราะสิ่งที่คนไทยรับรู้ก็คือ คน “เกาหลี” เป็นมิตรของเรา อีกทั้งเกาหลีมีสมุนไพรที่เรียกว่า โสมเกาหลี ที่เลื่องชื่อและมีชุดฮันบก หรือเครื่องแต่งกายประจำชาติที่สวยงาม นี่เป็นสิ่งที่ทำให้เราพอใจและให้ความเป็นมิตรไมตรีที่ดีกับคนในสังคมทั้งสองนี้เสมอมา

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)

หนังสืออนุสรณ์ทหารผ่านศึกเกาหลี ของสมาคมทหารผ่านศึกเกาหลี ตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 1954 (พ.ศ. 2497) ได้กล่าวว่า เมื่อสงครามเกาหลีได้อุบัติขึ้นในวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1950 ไทยได้ส่งกองทหารไปยังเกาหลีใต้เพื่อต่อต้านการรุกรานของกองทัพเกาหลีเหนือตามคำขอร้องขององค์การสหประชาชาติ อีกทั้งได้ส่งความช่วยเหลือทางด้านอาหาร เช่น ข้าว ไปให้

นายทหารรุ่นที่ 1 ที่เข้าประจำการกองบัญชาการสหประชาชาติ มี 3 นาย ภายใต้การนำของ พล.ต. หม่อมเจ้าพิสิฐ ศิขพงศ์ ศิขกุล จากนั้น ก็มีทหารหน่วยต่างๆ เหล่านายทหารและเจ้าหน้าที่กาชาดต่างทยอยเดินทางไปยังประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นศูนย์บัญชาการรบขององค์การสหประชาชาติ ต่อมา ในวันที่ 22 ตุลาคมของปีเดียวกัน กองพัน 1 กรมผสมที่ 21 จำนวนประมาณ 4,000 นายออกเดินทาง ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยทหารไทยหน่วยแรกที่ออกไปทำการรบในสนาม

ในด้านความสัมพันธ์ทางการทูตนั้น รัฐบาลไทยได้ให้การรับรองประเทศสาธารณรัฐเกาหลี เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 1949 และตกลงสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันระดับอัครราชทูต เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1958 และได้ตกลงยกฐานะขึ้นเป็นระดับเอกอัครราชทูตเมื่อวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 1960

ปัจจุบัน สถานเอกอัครราชทูตของสาธารณรัฐเกาหลี ตั้งอยู่เลขที่ 23 ถนนเทียมร่วมมิตร รัชดาภิเษก ห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320 โทรศัพท์ 02-247-7537-41 ส่วนประเทศไทย ก็ได้เปิดสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซลเช่นกัน

ส่วนในด้านการค้านั้น ได้มีการทำการลงนามเมื่อวันที่ 15 กันยายน ค.ศ. 1961 จากความตกลงทางการค้านี้ก่อให้เกิดการประชุมระดับรัฐมนตรีเพื่อความร่วมมือทางการค้าระหว่างกันขึ้นในปี ค.ศ. 1974 และได้มีการประชุมครั้งแรกเมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1975 ที่กรุงโซล การประชุมระดับรัฐมนตรีเพื่อความร่วมมือทางการค้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายมีโอกาสเจรจาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการค้าและกำหนดเป้าหมายที่จะซื้อสินค้าระหว่างกันเป็นปีๆ ไป

นอกจากนั้น ได้มีการทำข้อตกลงอีกหลายฉบับ เช่น ความตกลงว่าด้วยบริการเดินอากาศ อนุสัญญาว่าด้วยการเว้นการเก็บภาษีซ้ำซ้อน ความร่วมมือในการพัฒนา และความร่วมมือในด้านการลงทุน เป็นต้น

การพัฒนาความสัมพันธ์ในปี ค.ศ. 2003

ในปี ค.ศ. 2003 ไทยและเกาหลีได้ต่างพัฒนาความสัมพันธ์ต่อกันมากขึ้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

(1) พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีและคณะ ประกอบด้วยนายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย รมว.ต่างประเทศ ร.อ. สุชาติ เชาว์วิศิษฐ์ รมว.คลัง น.พ. สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี รมว.เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นาย อดิศัย โปธารามิก รมว.พาณิชย์และนาย พินิจ จารุสมบัติ รมว.วิทยาศาสตร์ ได้เดินทางไปเยือนเกาหลีอย่างเป็นทางการในตอน ปลายเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2003

นายกรัฐมนตรีของไทยได้เข้าร่วมประชุมสุดยอดกับประธานาธิบดีโรห์ มูเยียน ในวันที่ 25 สิงหาคม ผู้นำทั้งสองได้กล่าวถึงความร่วมมืออันดีระหว่างไทย – เกาหลีใต้ที่มีมา นับแต่อดีต ดังกรณีที่ไทยได้ส่งทหารมาร่วมรบต่อต้านการรุกรานในสงครามเกาหลี ต่อมา เมื่อประเทศไทยประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ รัฐบาลเกาหลีก็ได้ส่งเงินช่วยเหลือถึง 500 ล้าน เหรียญสหรัฐฯ หรือราว 20,000 ล้านบาท ดังนั้นสองประเทศควรจะให้ความร่วมมือกันในการพัฒนาการค้าและเศรษฐกิจเสรีให้มากขึ้น นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรียังเชิญชวนให้ ประเทศเกาหลีเข้าร่วมในการพัฒนาประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ พม่า ลาว และกัมพูชา ให้มี เสถียรภาพ ส่วนความร่วมมือเอเชียและกองทุนพัฒนาพันธบัตรเอเชีย เกาหลีใต้ให้ความสนใจเพราะจะทำให้เกิดความร่วมมือ ซึ่งหากสามารถตั้งสกุลเงินเอเชียขึ้นมาได้จะทำให้ เสถียรภาพด้านการเงินของเอเชียมั่นคงขึ้น ส่วนการร่วมรับประทานอาหารกลางวันของ นายกรัฐมนตรีกับภาคเอกชน 4 สถาบัน นายกรัฐมนตรีประกาศขายบัตรสมาชิกสิทธิพิเศษ ในการท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 100,000 ใบ ใบละ 25,000 เหรียญสหรัฐฯ โดยจะ ได้รับสิทธิพิเศษมากมาย อาทิ ได้รับวีซ่าเข้าประเทศมีอายุ 5 ปี เล่นกอล์ฟ 20 สนาม ซื้อตั๋ว เครื่องบิน TG ได้รับส่วนลดพิเศษ โดยเฉพาะชั้นเฟิร์สคลาส รวมถึงสิทธิในการตรวจ สุขภาพฟรีอีกด้วย (หนึ่ง ข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยระบุว่า ในปี ค.ศ. 2007 ชาวเกาหลีได้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยราวหนึ่งล้านคน)

นายอดิศัย โปธารามิก รมว.พาณิชย์ กล่าวว่า “ประเทศเกาหลีถือว่าเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย แต่ขณะเดียวกันไทยก็ขาดดุลการค้าเกาหลีปีละไม่ต่ำกว่า 1,000 ล้าน เหรียญสหรัฐฯ เนื่องจากสินค้าไทยที่ส่งออกส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตรที่มีราคาถูก ในขณะที่สินค้าที่นำเข้าจากเกาหลีเป็นสินค้านำเข้าและเครื่องจักรที่มีราคาสูงกว่า ดังนั้นการเดินทางไปเกาหลีของนายกรัฐมนตรีครั้งนี้จึงมีการนำรากฐานสินค้าเกษตรมาเจรจากันมากขึ้น

รวมทั้งการตั้งกำแพงภาษีที่ซ้ำซ้อนก็เป็นอีกมาตรการหนึ่งที่เกาหลีมักนำมาใช้ในการกีดกันสินค้าเกษตรของไทย ซึ่งที่ผ่านมามาประเทศไทยก็ได้ดำเนินการเจรจาในเรื่องนี้มาโดยตลอด ประกอบกับประเทศเกาหลีเปลี่ยนผู้นำใหม่ จึงเชื่อว่าการเจรจาด้านการค้าครั้งนี้จะเป็นผลดีกับประเทศไทย....”

“สำหรับสินค้าเกษตรที่ไทยส่งไปเกาหลีมากที่สุด ได้แก่ เนื้อไก่ แต่ราคายังไม่สูงมากนัก อย่างไรก็ตามการส่งออกจากไทยไปเกาหลีขณะนี้ มีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ส่วนการนำเข้าลดลง ซึ่งเป็นมาตรการที่นำมาใช้ในการต่อรอง แต่จะพยายามไม่ให้เกาหลีได้รับผลกระทบและเสียหายโดยจะเป็นการใช้กติกาดลัดโลกเพื่อนำเข้าสินค้าน้อยลง....”

นายอดิศักดิ์ โปธารามิก รมว.พาณิชย์ เปิดเผยถึงการเจรจาเรื่องการค้าไทย – เกาหลี ได้ว่า ปัจจุบันประเทศไทยยังขาดดุลการค้ากับเกาหลีเฉลี่ยปีละประมาณ 1,000 ล้านดอลลาร์ ส่วนด้านนายสมบูรณ์ เสงี่ยมบุตร เอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล กล่าวว่า แรงงานไทยที่มาทำงานในประเทศเกาหลีได้ ปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 20,000 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานผิดกฎหมายและขณะนี้ มีแรงงานถูกกฎหมายอยู่ประมาณ 2,000 คนเท่านั้น และส่วนใหญ่มาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม คนเหล่านี้ได้ส่งเงินกลับประเทศถึงปีละ 8,000 ล้านบาท

ในเรื่องเขตการค้าเสรีไทย – เกาหลีได้ ซึ่งทางเกาหลีได้ได้ระมัดระวังมาก แต่ในที่สุดก็ยอมรับ และนำเรื่องนี้อยู่ในแถลงการณ์ร่วมด้วย สำหรับหลักการเบื้องต้นในเรื่องเขตการค้าเสรีนั้นจะแบ่งสินค้าออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) สินค้าที่ไม่มีปัญหาต่อกันและสามารถเจรจาได้ทันที (2) สินค้าที่มีปัญหาเล็กน้อย ซึ่งต้องใช้เวลาแก้ไข และ (3) สินค้าที่อ่อนไหว ซึ่งสินค้าชนิดนี้อาจเก็บไว้เลย หรือใช้เวลาพิจารณานานแค่ไหนก็ได้

(2) ประธานาธิบดีของเกาหลีใต้ได้เข้าร่วมประชุมกับกลุ่มผู้นำอาเซียนในระหว่างวันที่ 7 – 8 ตุลาคมที่เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย หรือที่เรียกกันว่า ASEAN-Plus Three นายกรัฐมนตรีของไทยได้เข้าร่วมประชุมและมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำของสมาคมอาเซียน เป้าหมายหลักของเกาหลีใต้ จีน และญี่ปุ่นในการเข้าร่วมการประชุมก็คือต้องการขยายความร่วมมือทางด้านการค้าและการลงทุน กับกลุ่มประชาคมอาเซียน 10 ประเทศให้เพิ่มขึ้น ส่วนมูลค่าทางการค้ารวมระหว่างเกาหลีใต้กับอาเซียนในปี ค.ศ. 2002

เท่ากับ 35.2 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และเป็นกลุ่มประเทศคู่ค้าอันดับที่ 5 ของเกาหลีใต้ ประธานาธิบดีโรห์ เน้นว่า จะต้องเพิ่มมูลค่าการค้าให้มากขึ้นในอนาคต

อนึ่ง ในการประชุมครั้งนี้ผู้นำเกาหลีใต้ยังมีเป้าหมายที่จะได้ปรึกษาหารือแบบพหุภาคีกับจีนและญี่ปุ่นเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจและความเห็นพ้องในการดำเนินนโยบายต่อเกาหลีเหนือเพื่อให้คาบสมุทรเกาหลีปลอดจากการครอบครองอาวุธนิวเคลียร์ ทั้งนี้ทั้งนั้น การแสวงหาความสนับสนุนจากสมาคมอาเซียนต่อนโยบายดังกล่าว ก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

(3) การประชุม APEC ที่กรุงเทพฯ ในระหว่างวันที่ 20-21 ตุลาคม ได้สร้างบรรยากาศความร่วมมือระหว่างผู้นำของชาติสมาชิก 21 ชาติที่ตั้งอยู่บนภาคพื้นแปซิฟิก อันได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไน แคนาดา ชิลี สาธารณรัฐประชาชนจีน ฮองกง อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ มาเลเซีย เม็กซิโก นิวซีแลนด์ ปาปัวนิวกินี เปรู ฟิลิปปินส์ รัสเซีย สิงคโปร์ ไต้หวัน สหรัฐฯ เวียดนาม และไทย ประธานาธิบดีโรห์ มูฮอเม็ทก็ได้เดินทางมาร่วมด้วย นับเป็นการเดินทางมายังประเทศไทยเป็นครั้งแรกของผู้นำเกาหลีใต้ผู้นี้

กล่าวโดยย่อ ปัจจุบัน ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-เกาหลีใต้เป็นไปอย่างกว้างขวางแทบทุกแขนง ทั้งที่เป็นการเมือง เศรษฐกิจ การพัฒนา วัฒนธรรม และการศึกษา ในปี ค.ศ. 2003 มีชาวเกาหลีใต้พำนักอยู่ในประเทศไทยราว 20,000 คน ที่เข้ามาทำธุรกิจ และทำงานในองค์กรความร่วมมือต่างๆ ส่วนคนไทยก็เดินทางไปเกาหลีเพื่อท่องเที่ยว ทำธุรกิจและทำงานในองค์กรต่างประเทศของไทย นอกจากนี้ มีแรงงานไทยไปทำงานในประเทศนี้ราว 20,000 คน ในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่เข้าไปทำงานที่ถูกต้องตามกฎหมายเพียง 2,000 คน ซึ่งในตอนปลายปี 2003 รัฐบาลเกาหลีใต้มีนโยบายจับแรงงานที่เข้าเมืองผิดกฎหมายออกนอกประเทศทั้งหมด

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ)

ประเทศไทยเริ่มต้นเปิดความสัมพันธ์ทางการค้าและการกีฬาอย่างไม่เป็นทางการตั้งแต่ปี ค.ศ. 1972 และได้เปิดความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1974 ต่อมาได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีเมื่อวันที่ 8

พฤษภาคม ค.ศ. 1975 โดยให้อยู่ภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงปักกิ่ง ในขณะที่ทูตเกาหลีเหนือประจำประเทศพม่า ก็มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกันต่อประเทศไทย

ในวันที่ 25 ธันวาคม ค.ศ. 1978 ได้มีการลงนามในข้อตกลงทางการค้าระหว่างไทย-เกาหลีเหนือ และได้จัดตั้งสำนักงานผู้แทนทางการค้าเกาหลีเหนือขึ้นในประเทศไทย

ความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายได้ดำเนินมาด้วยดี โดยได้มีการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกัน แลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และการกีฬาเสมอมา ในยุคแรกนั้น ฝ่ายเกาหลีเหนือได้พยายามเพิ่มพูนและกระชับความสัมพันธ์กับไทยเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะแข่งขันกับเกาหลีใต้ในการสร้างความเป็นมิตรกับประเทศไทยในยุคสงครามเย็น อนึ่ง เกาหลีเหนือได้เชิญบุคคลทั้งในภาครัฐบาลและเอกชน รวมทั้งนักการเมืองของไทยจำนวนมากไปเยือนเกาหลีเหนือ และได้ส่งนาฏศิลป์และคณะกายกรรมเปียงยางมาแสดงเพื่อสร้างความเข้าใจและภาพพจน์ที่ดีในหมู่ประชาชนชาวไทย ส่วนฝ่ายไทยก็ตอบสนองในลักษณะจำกัด เป็นต้นว่า ได้ประวิงเวลาการขอเปิดสถานเอกอัครราชทูตในกรุงเทพฯ บ่ายเบี่ยงการไปเยือนเกาหลีเหนือของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพราะในยุคนี้เป็นยุคสงครามเย็น และต่างมีระบบการปกครองที่ต่างกัน โดยเกาหลีเหนือมีระบบการปกครองเป็นแบบสังคมนิยม

จากกรณีเหตุการณ์ระเบิดในกรุงย่างกุ้งในปี ค.ศ. 1983 โดยกล่าวกันว่าเป็นการกระทำของจลาจลชนเกาหลีเหนือต่อคณะรัฐมนตรีเกาหลีใต้ที่ได้เดินทางไปเยือนพม่าอย่างเป็นทางการ ทำให้มีผู้เสียชีวิตหลายคน คณะรัฐมนตรีของไทยจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายนของปีนั้นให้ระงับการติดต่อในทุกระดับระหว่างไทยกับเกาหลีเหนือ ตลอดจนระงับการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างคณะผู้แทนไทยและเกาหลีเหนือไว้ชั่วคราว ต่อมา ได้ทบทวนมติดังกล่าวและเห็นชอบเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม ค.ศ. 1984 ว่า การระงับการติดต่อระหว่างไทยกับเกาหลีเหนือเป็นการชั่วคราว ควรจำกัดเฉพาะการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างคณะผู้แทนไทยและเกาหลีเหนือ รวมทั้งงดการเชิญบุคคลในวงราชการไทยและเกาหลีเหนือไปเยือนซึ่งกันและกัน

ในปี ค.ศ. 1988 นายคิม ยองนำ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเป็นรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้น ได้เดินทางมายังประเทศไทยเพื่อเจรจาหาช่องทางในการจัดตั้งสถานเอกอัครราชทูตประจำประเทศไทย และได้เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

จนกระทั่ง ในวันที่ 15 มีนาคม ค.ศ. 1991 ประเทศไทยได้อนุมัติให้จัดตั้งสถานเอกอัครราชทูตเกาหลีเหนือประจำกรุงเทพฯ ปัจจุบัน ตั้งอยู่ ณ. เลขที่ 14 หมู่บ้านสวนแหลมทอง 2 ถนนพัฒนาการ สวนหลวง กรุงเทพฯ 10250 ในขณะที่ไทยยังไม่ได้เปิดสถานเอกอัครราชทูตที่กรุงเปียงยาง จึงยังคงให้อยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงปักกิ่งเช่นเคย

ภายหลังที่ประธานาธิบดี ยอร์จ บุช แห่งสหรัฐอเมริกา ได้ประกาศกร้าว เมื่อวันที่ 31 มกราคม ค.ศ. 2002 โดยกล่าวหาเกาหลีเหนือว่าเป็นหนึ่งของประเทศที่อยู่ในแกนแห่งความชั่วร้าย (axis of evil) ที่มีประเทศอิรักและอิหร่านรวมอยู่ด้วย อีกทั้งได้เดินทางเยือนญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และจีนอย่างเป็นทางการในเดือนกุมภาพันธ์ ในปีเดียวกัน พร้อมกับย้ำชัดเจนตลอดช่วงการเดินทางว่า เกาหลีเหนือเป็นประเทศอันตราย ซึ่งจะต้องเข้ามาร่วมโต๊ะเจรจาทหาทางทำลายอาวุธที่มีการทำลายล้างสูง (weapons of mass destruction) ที่เกาหลีเหนือครอบครอง แม้ว่านายบุชได้ลดความแข็งกร้าวลง ด้วยการกล่าวว่า เขาจะไม่ใช้มาตรการทางทหารในการแก้ปัญหาบนคาบสมุทรเกาหลีในเวลาต่อมาก็ตาม เกาหลีเหนือก็ไม่ได้แสดงความหวาดหวั่น และได้โต้ตอบด้วยการเรียกสหรัฐอเมริกาว่าเป็นชาติจักรวรรดินิยมแห่งปีศาจร้าย (empire of devil)

ต่อมา ผู้นำของเกาหลีเหนือ นายคิม ยองนำ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการบริหารสูงสุดของสภาประชาชนสูงสุดของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (โดยตำแหน่งแล้วเขาเป็นผู้นำของประเทศ แต่ผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในการบริหารประเทศ คือ นายคิม จองอิล บุตรชายของอดีตประธานาธิบดี คิม อิลซุง วัย 60 ปี โดยดำรงตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการป้องกันประเทศ ดังนั้น จึงมีการกล่าวว่า นายคิม ยองนำ เป็นบุรุษหมายเลขสองของเกาหลีเหนือ) ได้เดินทางมาเยือนไทยอย่างเป็นทางการ ใน

ระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ – 3 มีนาคม ค.ศ. 2002 และได้เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอีกด้วย

ผลการเจรจาระหว่างนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร กับนายคิม มิดังนี่

1. ลงนามการคุ้มครองการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในเกาหลีเหนือ ทั้งนี้ เพราะประโยชน์ของบริษัท Loxley Pacific ของไทย (ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อว่า Loypac) และบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ ที่ได้เข้าไปลงทุนในเกาหลีเหนือ ในเขตอุตสาหกรรม Rajin-Songbon (ปัจจุบัน เรียกว่า Rason) ให้มีความมั่นใจในการดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมในประเทศนี้
2. ลงนามการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม
3. ลงนามการแลกเปลี่ยนข่าวสาร โดยเกาหลีเหนือกล่าวว่า ไทยได้เสนอข่าวของเกาหลีเหนืออย่างเป็นกลางมาโดยตลอด ทำให้เกาหลีเหนือมีความเชื่อใจ และประสงค์ที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารกับไทยมากขึ้น

อนึ่ง ไทยซึ่งเป็นประเทศหลักที่ให้การสนับสนุนเกาหลีเหนือในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ ASEAN Regional Forum (ARF) เมื่อสองปีก่อน จะให้การสนับสนุนเกาหลีเหนือในการเข้าไปมีส่วนร่วมและเป็นสมาชิกอย่างเป็นทางการต่อไป ในเรื่องนี้ ผู้นำเกาหลีเหนือได้แสดงความขอบคุณ และยังขอบคุณที่ไทยได้ให้ความช่วยเหลือในยามที่เกาหลีเหนือประสบทุกขภิกขภัย นอกจากนี้ ผู้นำเกาหลีเหนือได้เน้นว่า เกาหลีเหนือได้ให้ความสำคัญต่อประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นี้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งไทยที่เป็นมิตรที่ดีของเกาหลีเหนือเสมอมา ปัจจุบัน สายการบิน Koryo ของเกาหลีเหนือบินจากกรุงเทพฯ-เปียงยางเป็นประจำทุกอาทิตย์ ซึ่งเป็นสนามบินเดียว (ยกเว้นปักกิ่ง) ที่สายการบินเกาหลีเหนือลงจอดในเอเชีย

ไทยได้ลงนามขายข้าวจำนวนสามแสนตัน ด้วยการให้เครดิตสองปี ทั้งนี้ เกาหลีเหนือต้องจ่ายเงินที่ค้างเก่า 6.5 ล้านดอลลาร์ (จากจำนวนที่ค้างชำระทั้งสิ้น 120 ล้านดอลลาร์ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1993) มาก่อน อีกทั้งไทยจะซื้อถ่านหินจากเกาหลีเหนือ ด้วยการหักกลบหนี้ที่มีอยู่ ทั้งนี้ เพื่อให้ปริมาณและมูลค่าการค้าระหว่างประเทศทั้งสองเพิ่มมากขึ้นต่อไปในอนาคต

อย่างไรก็ตาม ในการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลไทยในตอนกลางเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2002 พรรคฝ่ายค้านได้หยิบยกเรื่องความสัมพันธ์กับเกาหลีเหนือไว้น่าสนใจ ดังนี้

“... นายชัยวัฒน์ กุลศักดิ์วิมล ส.ส. นครพนม พรรครายกร ได้ตั้งข้อสังเกต ถึงการขายข้าวให้แก่เกาหลีเหนือเดือนละ 50,000 ตัน รวม 6 เดือนในราคามิตรภาพ และให้สินเชื่อกับแต่ไม่ระบุห้ามนำไปขายต่อ เป็นเหตุให้รัฐบาลเกาหลีเหนือนำข้าวไปขายกับโบรกเกอร์ แล้วถูกส่งไปขายให้อินโดนีเซียอีกทอด ทำให้เกิดข้อครหาว่า การขายข้าวในราคามิตรภาพให้เกาหลีเหนือเพราะมีข่าวว่าบริษัท โทรคมนาคมของไทย รายหนึ่งจะเข้าไปดำเนินธุรกิจเกาหลีเหนือ ถือเป็นการแลกเปลี่ยนอะไรกัน หรือไม่ ส่วนนายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล ส.ส. กระบี่พรรคประชาธิปัตย์อภิปรายว่า การขายข้าวถือว่าผิดเชิงระเบียบ เพราะเกาหลีเหนือเคยค้างชำระหนี้ซื้อข้าว 120 ล้าน เหรียญสหรัฐ อีกทั้งการขายยังผ่านนายหน้าบริษัทหนึ่ง โดยใช้ระบบสินเชื่อกับ 2 ปี ซึ่งถือว่าถูกที่สุด แล้วกระทรวงการคลังยังค้ำประกันให้ แต่สุดท้ายกลับไปโผล่ที่ สิงคโปร์และอินโดนีเซีย ถือว่าผิดสัญญา อย่างไรก็ตาม รัฐมนตรีพาณิชย์ชี้แจงว่า ได้ทำทุกอย่างเพื่อระบายข้าว ซึ่งรัฐบาลชุดที่แล้วทิ้งมรดกข้าวค้างสต็อกไว้ถึงสองแสน ตัน เรื่องดังกล่าวได้รับคำยืนยันจากรัฐบาลเกาหลีเหนือว่า จะจ่ายเงินให้ครบถ้วน แน่แน่นอน ส่วนที่กล่าวหาว่าข้าวไปโผล่ที่อื่นนั้น ได้ตรวจสอบปลายทางแล้ว ข้าวไปลงที่เกาหลีเหนือทั้งหมด...” (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ประจำวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 หน้า 14)

นอกจากนี้ เกาหลีเหนือ ได้เชิญนายกรัฐมนตรีของไทยไปเยือนเกาหลีเหนืออย่างเป็นทางการ ซึ่งฝ่ายไทยได้ยอมรับและนายกรัฐมนตรีไทยจะเดินทางไปเกาหลีเหนือในช่วงเวลาที่เหมาะสม จากนั้น นายคิม จองอิล ได้ออกเดินทางไปเยือนมาเลเซียและอินโดนีเซีย อย่างเป็นทางการเป็นประเทศต่อไปเมื่อวันที่ 4 มีนาคม สกเดียวกัน

ในช่วงกลางปีเดียวกัน นายคิม จองอิล ได้เดินทางไปเยี่ยมเยือนอย่างเป็นทางการยังประเทศกัมพูชา ลาว และเวียดนาม อันเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์กับประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนประเทศที่เหลือ

การลงทุนและการค้าระหว่างไทยกับเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้

ดังที่กล่าวแล้วในตอนต้นแล้วว่า ไทยได้เปิดความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนกับเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้มานานแล้ว ในด้านการลงทุนของเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ในประเทศไทยนั้น ผู้อ่านสามารถสอบถามข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกล่าวโดยทั่วไป เกาหลีเหนือไม่ได้เข้ามาลงทุนในประเทศไทย ในขณะที่จำนวนนักลงทุนของเกาหลีใต้เข้ามาลงทุนเป็นจำนวนมาก

กลุ่มบริษัท Loxley Pacific ของไทยได้เข้าไปลงทุนในเกาหลีเหนือ บริเวณเขตอุตสาหกรรม Rajin-Sonbong ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศในกิจการสร้างระบบเครือข่ายโทรศัพท์พื้นฐาน ปรับปรุงเครือข่ายที่มีอยู่เดิมให้เป็นระบบสากลทั่วโลก Earth station, Transmission, Computer network, Business center, Internet และ Cable TV เป็นต้น วงเงินที่ลงทุนไปแล้ว 15 ล้านดอลลาร์นับจนถึงปี ค.ศ. 2000 และจะเพิ่มการลงทุนอีกราว 12 ล้านดอลลาร์ บริษัทนี้ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ค.ศ. 1996 เป็นต้นมา

ในส่วนของการลงทุนในเกาหลีใต้นั้น มีกลุ่มบริษัทไทยก็ได้ลงทุนในกิจการโรงแรมและร้านอาหารไทย โดยตั้งชื่อว่า Thai Orchid ตั้งอยู่ในแถบอิตเวอน ในกรุงโซล เป็นต้น

คาบสมุทรเกาหลีกับความมั่นคงของประเทศไทย

แม้ว่าคาบสมุทรเกาหลีจะตั้งอยู่ห่างไกลจากประเทศไทย แต่ก็มีความสำคัญยิ่งในทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่ทุกประเทศต่างมีความเกี่ยวข้องกันอย่างแน่นแฟ้น หากเกิดปัญหาขึ้น ณ.ที่แห่งใดแห่งหนึ่งของโลก ก็จะก่อให้เกิดผลกระทบกับประเทศต่างๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น นอกจากนี้ บริเวณคาบสมุทรเกาหลีตั้งอยู่ในเอเชียตะวันออก ซึ่งเป็นที่ตั้งของประเทศญี่ปุ่นที่เป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจใหญ่อันดับ

ที่สองของโลก และประเทศจีน ซึ่งมีประชากรราว 1,300 ล้านคนหรือมากที่สุดในโลก อีกทั้งยังเป็นประเทศที่มีบทบาททางการเมืองต่อภูมิภาคเอเชียและต่อโลกเป็นอย่างมากในยุคปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ หากมีเหตุการณ์วิกฤตเกิดขึ้นบนคาบสมุทรเกาหลี ก็จะส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อภาวะเศรษฐกิจและการเมืองของไทย หากเหตุการณ์บานปลายกลายเป็นสงครามโลก ก็จะยิ่งทำให้ประเทศไทยประสบกับผลลัพธ์ที่ไม่พึงปรารถนาอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ความตึงเครียดบนคาบสมุทรเกาหลีที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสยามประเทศมิได้จำกัดอยู่เพียงปัจจัยทางการทหารเท่านั้น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองก็จะได้รับผลพวงไม่น้อยเช่นกัน

ในที่นี้ จะยกหัวข้อเกี่ยวกับปัจจัยบางปัจจัยมากล่าวพอสังเขป เพื่อจะใช้เป็นประเด็นในการอภิปรายถกเถียงกันในรายละเอียดต่อไป

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีกับความมั่นคงของไทย

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เกาหลีใต้ได้บรรลุความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจระดับหนึ่งจนกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ในตอนกลางทศวรรษ 1980 แห่งคริสต์ศักราช และก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมพัฒนาเมื่อได้รับการยอมรับเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว (OECD) ในปี ค.ศ. 1996 ต่อมาเกาหลีใต้ได้ประสบวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี ค.ศ. 1997 แต่ก็สามารถฟันฝ่าปัญหาและคืนเงินกู้ทั้งหมดให้แก่ไอเอ็มเอฟงวดสุดท้ายเมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 2001 อนึ่ง มีการคาดการณ์กันว่า เศรษฐกิจของเกาหลีใต้จะเฟื่องฟูพุ่งพรวดต่อไปอย่างรวดเร็ว

ในขณะเดียวกัน องค์การการค้าโลก (WTO) ได้กล่าวว่า ปัจจุบัน เกาหลีใต้เป็นประเทศที่มีมูลค่าทางการค้าใหญ่เป็นอันดับที่ 13 ของโลกในปี ค.ศ. 2001 (เคยอยู่ในลำดับที่ 11 เมื่อปี 1996) และจะไต่ลำดับสูงขึ้นต่อไปในอนาคตอันใกล้

การคาดคะเนภาวะเศรษฐกิจของเกาหลีใต้

ปี	รายได้ต่อหัว (เหรียญสหรัฐ)	ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (พันล้านเหรียญสหรัฐ)
2001	10,000	435
2002	10,294	488
2003	12,794	607
2004	14,453	686
2005	16,291	786
2006	18,372	887

Source: “Economic Forecast,” Korea Now. November 3, 2001, p. 16; Korea: Policy Review. November, 2007, p. 40.

ส่วนโครงสร้างทางเศรษฐกิจของเกาหลีใต้นั้น ยังคงเน้นอุตสาหกรรมหนักและไฮเทคที่กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ หรือเซโบล์ทำการผลิตเพื่อการส่งออกเป็นสำคัญ ทำให้สินค้าของเกาหลีใต้ เช่น เรือเดินสมุทร รถยนต์ เครื่องจักร สินค้าประเภทอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องมือสื่อสารมีจำหน่ายในท้องตลาดของประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งตลาดในประเทศไทยของเรา ในทางตรงกันข้าม โครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทยยังคงเป็นเกษตรกรรม และเป็นสินค้าที่ส่งออกไปขายในตลาดเกาหลี แม้ว่าจะมีสินค้าบางตัวที่เป็นสินค้าอุตสาหกรรม

เช่นแผงวงจรไฟฟ้า แต่ก็ยังเป็นสินค้าที่ผลิตโดยกลุ่มอุตสาหกรรมต่างชาติ ทำให้ไทยขาดดุลการค้ากับเกาหลีใต้เรื่อยมานับสิบปี

มูลค่าทางการค้าระหว่างไทย-เกาหลีใต้

ปี พ.ศ.	ไทยส่งออกไปยังเกาหลี	(มูลค่า – ล้านบาท)
		เกาหลีส่งมายังไทย
2539	25,661	67,990
2540	30,807	68,717
2541	25,741	61,919
2542	34,496	66,964
2543	50,835	87,171
2544	54,601	94,340
2545	60,017	108,517
2546	65,816	120,674
2547	74,527	144,368
2548	90,580	156,358
2549	101,598	196,739
2550 (ม.ค.-พ.ย.)	93,690	169,501

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

http://www2.ops2.moc.go.th/thtrade/country_trade/#

ทางฝ่ายไทยได้พยายามเรียกร้องให้เกาหลีใต้เพิ่มปริมาณและมูลค่าในการซื้อสินค้าไทยให้มากขึ้น แต่ทางเกาหลีก็ได้ยกตัวเลขจำนวนนักท่องเที่ยวเกาหลีที่เดินทางมาไทยราวปี

ละ 3-400,000 คน (จำนวน 580,000 คนในปี ค.ศ. 2002) ในขณะที่นักท่องเที่ยวไทย เดินทางไปเกาหลีใต้เพียงปีละ 6-90,000 คน เกาหลีจึงอ้างว่า เขาได้ใช้จ่ายเงินไปกับการท่องเที่ยวจำนวนมหาศาลกับไทยเป็นการทดแทนแล้ว

อย่างไรก็ตาม การขาดดุลการค้าจำนวนมากในแต่ละปีนี้เป็นสิ่งท้าทายสำหรับพ่อค้าและนักลงทุนของไทยที่จะสามารถขยายการส่งออกไปยังเกาหลีใต้อีกมากหรือไปลงทุนในเกาหลีมากขึ้น ทั้งนี้เพราะคนเกาหลีใต้มีรายได้มากและมีอำนาจในการซื้อสูง การค้าและการลงทุนควรกระทำอย่างเป็นระบบและเพิ่มจำนวน/มูลค่าให้มากขึ้น อันจะเป็นการนำเงินตราเข้ามายังประเทศอีกทางหนึ่ง

2. ปัจจัยทางการเมืองระหว่างประเทศ ปัจจุบันอาเซียน (ASEAN) มีบทบาทสำคัญในทางการเมืองระหว่างประเทศ อีกทั้งเป็นแหล่งการค้าและการลงทุนของประเทศต่างๆ ทั้งนี้เป็นเพราะมีประเทศสมาชิกเพิ่มและครอบคลุมบริเวณทั่วภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น และมีทรัพยากรมากมาย อาเซียนจึงเป็นเป้าหมายทางการเมืองของประเทศชั้นนำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกเสมอมา

ปัจจุบัน จีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น ได้เข้ามาผูกพันกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างเป็นทางการ โดยเข้าร่วมประชุม ASEAN-Plus-Three ที่ประเทศบรูไนเมื่อวันที่ 4-6 พฤศจิกายน ค.ศ. 2001 ประธานาธิบดี คิม เฉจุงแห่งเกาหลีใต้ได้เคยเสนอให้จัดตั้งกลุ่มความร่วมมือในภูมิภาคภายใต้ชื่อ East Asian Vision Group โดยมีจีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่นใน ค.ศ. 1998 ต่อมาในการประชุมที่บรูไน เขาได้เสนอเปลี่ยนเป็น East Asia Summit หรือ East Asia Free Trade Zone เสมือนเป็นเขตการค้าเสรีของอเมริกา หรือสหภาพยุโรป และยังคงย้าให้ประเทศทั้งสามเป็นแกนของความร่วมมือ อย่างไรก็ตาม สมาชิกในกลุ่มอาเซียนต่างไม่เห็นพ้อง เพราะจะยังผลให้สมาคมอาเซียนดั้งเดิมลดบทบาทความสำคัญลงไปมาก

ความพยายามของเกาหลีใต้ในการจัดตั้งกลุ่มความร่วมมือดังกล่าวขึ้นเป็นการส่งสัญญาณว่า ในที่สุด สมาคมอาเซียนอาจจะกลายเป็นส่วนย่อยของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียง (East Asia Forum) และอาจต้องพึ่งพาประเทศทั้งสามในทางเศรษฐกิจและการเมืองต่อไป จึงเป็นเรื่องที่น่าจับตาอย่างยิ่ง ทั้งนี้ทั้งนั้น ในขณะที่ไทยเราเป็นสมาชิกที่มีความสำคัญและมีบทบาทเด่นประเทศหนึ่งของสมาคมนี้

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีกับความมั่นคงของไทย

1. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับเกาหลีเหนือมาโดยตลอด แต่มูลค่าที่ได้เปรียบมีเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะเกาหลีเหนือไม่มีเงินตราต่างประเทศมากพอที่จะซื้อสินค้าจากไทยได้มากดังที่ต้องการ

มูลค่าทางการค้าระหว่างไทย-เกาหลีเหนือ

(มูลค่า – ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	ไทยส่งออกไปยังเกาหลีเหนือ	เกาหลีเหนือส่งมายังไทย
2539	812	30
2540	754	324
2541	379	55
2542	1,310	120
2549	12,517	7,459
2550 (ม.ค. – พ.ค.)	2,782	2,152

ที่มา: ศูนย์สารนิเทศเศรษฐกิจการค้า กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

อนึ่ง เกาหลีเหนือได้ประสบกับปัญหาต่างๆ มากมาย โดยในช่วงปี ค.ศ. 1995-97 ได้เกิดน้ำท่วมครั้งใหญ่ต่อเนื่องกันสามปี ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อการเกษตรกรรม และอีกสามปีต่อมา ประเทศนี้ก็เผชิญกับความแห้งแล้งอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ทำให้ประชากร

ของประเทศสอดคล้องยากไร้ มีชีวิตพืชและอาหารไม่พอเพียงกับการบริโภค จึงต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากต่างประเทศเรื่อยมา

เกาหลีเหนือยังขาดแคลนน้ำมันที่จะนำไปใช้ในการปั่นไฟฟ้า ทำให้พลังงานขาดแคลน ไม่เพียงพอที่จะส่งไปยังโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งก็เป็นโรงงานเก่า ไร้ประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้ผลผลิตอุตสาหกรรมลดลงอย่างต่อเนื่อง ในอดีต จีนเคยขายน้ำมันให้เกาหลีเหนือในราคามิตรภาพ ต่อมาก็ไม่สามารถส่งขายให้เกาหลีเหนือในราคาร้านได้ เพราะเงินเองก็ต้องการเงินสกุลที่แข็ง และต้องใช้น้ำมันเป็นพลังงานป้อนแก่โรงงานอุตสาหกรรมภายในที่มีความต้องการเพิ่มมากขึ้นทุกปี อย่างไรก็ตาม บริษัทที่ปรึกษา Euro-Asian Business Consultancy ของอังกฤษได้ทำนายว่า หากเกาหลีเหนือ-ได้สามารถรวมเข้าเป็นประเทศเดียวกันได้ จะทำให้มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่ 7 ของโลก และมีประชากรรวมกันราว 80 ล้านคนในปี ค.ศ. 2025 โดยเกาหลีเหนือจะเป็นแหล่งแรงงานที่มีคุณภาพป้อนเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมที่เกาหลีใต้มีศักยภาพยิ่ง อันจะส่งผลให้คาบสมุทรเกาหลีมีความเจริญรุ่งเรืองในทางเศรษฐกิจ

2. ปัจจัยทางด้านการเมืองและการทหาร นับตั้งแต่กลางปี ค.ศ. 1999 เป็นต้นมา ประเทศต่างๆ เริ่มเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศเกาหลีเหนือ ดังเช่น อิตาลี อังกฤษ และเยอรมัน และอีกหลายประเทศในช่วงเวลาต่อมา รวมทั้งสหรัฐอเมริกา ก็ได้ยกเลิกนโยบายโคดเคียวต่อเกาหลีเหนือและเปิดความสัมพันธ์บางส่วนกับประเทศนี้ในตอนปลายของการดำรงตำแหน่งของประธานาธิบดีคลินตัน

ภายหลังที่มีการประชุมสุดยอดระหว่างผู้นำเกาหลีเหนือ-ใต้ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2000 สมาคมเอเชียันได้เชิญเกาหลีเหนือเข้าร่วมประชุม The ASEAN Regional Forum (ARF) ในเดือนกรกฎาคม ปีเดียวกัน และจะรับเกาหลีเหนือเข้าเป็นสมาชิก ARF

ARF เป็นกลุ่มประเทศที่มีพันธะทางการรักษาความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ประกอบด้วยสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ และประเทศออสเตรเลีย สหภาพยุโรป อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ มองโกเลีย นิวซีแลนด์ รัสเซีย และสหรัฐอเมริกา

อย่างไรก็ตาม นายคิม ดองชิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของเกาหลีใต้ ได้กล่าวต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน ค.ศ. 2001 ว่า เกาหลีเหนือมีอาวุธเคมีและอาวุธเชื้อ

โรคราว 2,500-5,000 คน อยู่ที่โรงงาน 6 แห่ง แต่ไม่ได้ระบุสถานที่ตั้ง อาวุธเหล่านี้มีทั้ง เชื้อโรคแอนแทรกซ์ และเชื้อโรคไข้ทรพิษ อีกทั้งมีขีดความสามารถพัฒนาเพื่อทำสงครามได้ด้วยเพราะเกาหลีเหนืออาจใช้อาวุธเชื้อโรคคิดหัวขีปนาวุธแคปโดง สามารถยิงไปยังเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และภาคตะวันตกของสหรัฐอเมริกาได้ด้วย ข่าวนี้อาจสร้างความหวาดวิตกให้กับประเทศข้างเคียง ทำให้ประธานาธิบดีบุชแห่งสหรัฐอเมริกาประกาศว่า เกาหลีเหนือเป็นประเทศอันตรายที่มีอาวุธร้ายแรงในความครอบครอง และอาจจะต้องถูกโจมตีจากกองทัพสหรัฐฯ ดังเช่นอัฟกานิสถาน

หรือเป็นเพราะเรื่องนี้เองที่ทำให้เกิดการปะทะยักกันขึ้นระหว่างทหารเกาหลีเหนือ-ใต้ที่บริเวณชายแดนเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน ค.ศ. 2001 ซึ่งเป็นการใช้ความรุนแรงเป็นครั้งแรกนับแต่ผู้นำทั้งสองประเทศได้ร่วมประชุมสุดยอดกันในปี ค.ศ. 2000 อย่างไรก็ตาม ต่อมาความเสื่อมทรามในด้านความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ได้ถึงจุดต่ำสุดเมื่อเรือตรวจการณ์ของกองทัพเรือเกาหลีเหนือ ได้ยิงถล่มกองเรือลาดตระเวนของเกาหลีใต้ในวันที่ 29 มิถุนายน ค.ศ. 2002 ยังผลให้เรือเกาหลีใต้ชื่อ ซัมซูรี 357 จมลง ถูกเรือเสียชีวิต 4 คน หายไป 1 คน บาดเจ็บ 19 คน ในขณะที่เจ้าหน้าที่เกาหลีใต้อ้างว่า มีทหารเกาหลีเหนือเสียชีวิตและบาดเจ็บรวมกันอย่างน้อย 30 คน ทั้งนี้ ต่างฝ่ายต่างอ้างว่า เรือของฝ่ายตรงข้ามลวงล้ามน้ำของตนก่อน

3. ปัจจุบัน แม้จะมีการประชุมหกฝ่าย คือ เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น จีน และสหรัฐฯ มาหลายครั้งเพื่อขอให้เกาหลีเหนือยุติโครงการนิวเคลียร์ทั้งหมด แต่ผลลัพธ์ยังไม่ค่อยคืบหน้าเท่าที่ควร เพราะแต่ละฝ่ายยังคงยึดถือผลประโยชน์ของชาติตนเป็นหลัก

กล่าวโดยสรุป ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในยุคใหม่ได้เพิ่มความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น แม้ว่าความสำคัญของความสัมพันธ์แบบทวิภาคีจะไม่ได้ลดน้อยถอยลง แต่ความสัมพันธ์แบบพหุภาคีได้เพิ่มความสำคัญและมีบทบาทมากยิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมองภาพรวมของทั้งโลกว่า ในแต่ละส่วนและของแต่ละประเทศควรมีความสัมพันธ์ต่อกันและกันอย่างไร เพื่อที่จะหาความเป็นเหตุและผล และผลประโยชน์ในการกำหนดนโยบายต่างประเทศ ทั้งนี้ทั้งนั้น ก็เพื่อจะทำให้ชาติของตนได้รับผลประโยชน์สูงสุดนั่นเอง

อนึ่ง ขั้วทางการเมืองระหว่างเกาหลีเหนือ-จีน-รัสเซีย กับเกาหลีใต้-ญี่ปุ่น-สหรัฐฯ ที่ปรากฏอย่างเด่นชัดในปัจจุบัน อาจเพิ่มความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น หากสหรัฐฯ โจมตีเกาหลีเหนือด้วยกำลังทหาร โดยอ้างความชอบธรรมว่า เกาหลีเหนือสะสมอาวุธเชื้อโรคและอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง หรือในทางตรงกันข้าม หากนายคิม จองอิล ผู้นำเกาหลีเหนือเดินทางไปเยือนเกาหลีใต้ ดังคำมั่นสัญญาที่ได้เคยให้ไว้เมื่อครั้งประธานาธิบดีคิม เจริญไปเยือนเกาหลีเหนือ สถานการณ์อาจพลิกผันไปในทางที่ดีขึ้น นั่นคือ ความตึงเครียดบนคาบสมุทรเกาหลีอาจผ่อนคลายลง

ปัญหาจึงอยู่ที่ว่า ไทยเราจะตั้งรับ หรือใช้นโยบายรุก ต่อสถานการณ์เหล่านี้
อย่างไร.....

ภาคผนวก

1. ผู้อพยพจากเกาหลีเหนือ

ชมรมสภาคีรติไทยธรรม

บุกค้นถึงผงะ! บ้านกลางกรุง ชุก175เกาหลี

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เมื่อเวลา 17.00 น. วานนี้ (22 ส.ค.) พล.ต.ต.ปราโมช ปทุมวงศ์ ผบก.น.1 พร้อมด้วย พ.ต.อ.ฉันทวิทย์ งามสูตร รอง ผบก.น.1 ได้ระดมกำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนของ สน.ห้วยขวาง สน.ดินแดง สน.มักกะสัน และ กก.สส.น.1 ประมาณ 50 นาย เข้าปิดล้อมตรวจค้น บ้านเลขที่ 999/110 หมู่บ้านเกสินีย์ วิว

ชอย 13 ถนนประชาอุทิศ แขวงและเขตห้วยขวาง กทม. หลังได้รับแจ้งจากพลเมืองดีว่า บ้านหลังดังกล่าวมีชาวต่างชาตินับร้อยคน หลบๆ ซ่อนๆ อย่างน่าสงสัยมานานประมาณ 2 เดือน โดยคาดว่าน่าจะเข้ามาแบบผิดกฎหมาย

เมื่อนำกำลังไปตรวจสอบ บ้านหลังดังกล่าวเป็น ทรงโรมันหรือหรัสสูง 2 ชั้น มูลค่าหลายสิบล้านบาท ปลุกในเนื้อที่ 300 ตารางวา มีรั้วรอบขอบชิด กำแพงสูงเกือบ 2 เมตร มองจากภายนอกไม่เห็นว่ามีผู้คนอยู่จำนวนมากเท่าใด เมื่อเจ้าหน้าที่กดออกเพื่อขอเข้าตรวจค้น มีชายชาวเกาหลีเหนือออกมาแสดงตัวเป็นเจ้าของบ้าน แต่ไม่ยินยอมให้เข้าไปข้างใน เจ้าหน้าที่ต้องแสดงหมายศาลและอธิบายอยู่พักใหญ่จึงยอมปรากฏว่า เมื่อเข้าไปข้างใน ภาพที่ปรากฏสร้างความตกตะลึงแก่เจ้าหน้าที่เป็นอย่างมาก เนื่องจากภายในบ้านแออัดยัดเยียดเต็มไปด้วยชายหญิงชาวเกาหลีเหนือ นั่งนอนกันตามห้องต่างๆรวมทั้งหมด 175 คน เป็นชายทั้งสิ้น 45 คน หญิง 128 คน เด็กชายหญิงอายุประมาณ 3-5 ขวบ อีก 12 คน เมื่อทราบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจบุกไปจับกุม ทุกคนถึงกับตกอกตกใจ ต่ำทอเจ้าหน้าที่ตำรวจยกใหญ่ เพราะหวาดกลัวจะถูกส่งกลับประเทศ

เบื้องต้นตรวจสอบแล้วพบว่า มีเพียง 16 คนเท่านั้น ที่มีหลักฐานจากยูเอ็นเอชซีอาร์ เพื่อลี้ภัยไปยังประเทศที่ 3 อย่างถูกต้อง ส่วนที่เหลือไม่มีหลักฐานการเดินทางเข้าประเทศหรือหลักฐานการลี้ภัย ทราบว่าเดินทางเข้ามาตามตะเข็บชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วยการเข้าไปท่องเที่ยวที่ประเทศเวียดนามและลาว จากนั้นทยอยกันหลบหนีข้ามชายแดนมากันคราวละ 5-7 คน แล้วบอกต่อกัน ทั้งหมดมีจุดมุ่งหมายคือ ต้องการไปลี้ภัยที่ประเทศที่ 3 ไม่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศไทย ส่วนหนึ่งเตรียมการทำเอกสารปลอมสำหรับเดินทาง เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่า ทั้งหมดเดินทางเข้ามาโดยผิดกฎหมาย จึงประสานศูนย์ส่งกลับ สตม. นำชาวเกาหลีเหนือทั้งหมดไปควบคุมตัวดำเนินคดีที่ สตม.ชอยสวนพลู แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. เพื่อรอประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป สำหรับบ้านหลังดังกล่าว มีนางพรเพ็ญ เตียววิวัฒน์ เป็นผู้เช่า ซึ่งตำรวจจะเรียกตัวมาสอบสวนต่อไป

6 October 2006 15:24

2. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

ภูมิหลังการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต

- เริ่มต้นในปี 2515 จากการแลกเปลี่ยนการติดต่อในด้านการค้าและกีฬาอย่างไม่เป็นทางการ
- ในปี 2517 เกาหลีเหนือแสดงความสนใจที่จะขอเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทย โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ทั้งสิ้น
- 8 พ.ค. 2518 ไทยและเกาหลีเหนือได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน

และมีการแลกเปลี่ยน ออท.ระหว่างกัน ในเวลาต่อมา โดยอท.เกาหลีเหนือประจำสหภาพ
พม่า (ในขณะนั้น) ดำรงตำแหน่ง ออท.ประจำประเทศไทย และอท.ณ กรุงปักกิ่ง ดำรง
ตำแหน่งอท.ณ กรุงเปียงยาง

- 15 มี.ค. 2534 เกาหลีเหนือได้ยกระดับสำนักงานผู้แทนการค้าของเกาหลีเหนือใน
กรุงเทพฯ (ที่ตั้งขึ้นเมื่อ 25 ธ.ค.2522) เป็น สอท.แต่ไทยยังไม่ได้เปิด สอท.ณ กรุงเปียงยาง
โดยขณะนี้ สอท.ณ กรุงปักกิ่ง เป็นผู้ดูแล

การแลกเปลี่ยนการเยือน

- นับตั้งแต่สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันแล้ว ได้มีการแลกเปลี่ยนการ
เยือน ระหว่างทั้งสองฝ่ายอย่างสม่ำเสมอ ดังนี้

การเยือนที่สำคัญจากฝ่ายเกาหลีเหนือมาไทย ได้แก่

- ก.พ. 2525 นาย Li Jong Ock รมว.กต.
- ต.ค. 2531 นาย Kim Yong Nam รองนรม. และ รมว.กต.
- 13-17 ธ.ค. 2537 นาย Kim Yong Nam รอง นรม. และ รมว.กต.
- ปลาย ม.ค. 2534 นาย Yon Hyung Muk นรม.เกาหลีเหนือ
- ต้น พ.ย. 2536 นาย Chan Chol รองนรม.และรมว.ศึกษา ศิลปและวัฒนธรรม ระหว่าง
5-9 ก.พ. 2538 นาย Li Song Dae ประธานคณะกรรมการเศรษฐกิจระหว่างประเทศมา
เยือนไทย
- 24 ก.ค. 2538 นาย Choi U Jin รมช.กต.มาเยือนไทย เมื่อปลาย ส.ค. 2541 นาย Pak
Song Chol รองประธานาธิบดีมาแวะผ่านประเทศไทย ได้เข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว และเยี่ยมคารวะ ฯพณฯ นรม.และรองประธานสภา
- ระหว่าง 25-29 ก.ค. 2543 นาย Paek Nam Sun รมว.กต.ได้เดินทางมาเยือนไทยใน
ฐานะแขกของกระทรวงการต่างประเทศ และเข้าร่วมการประชุม ARF ครั้งที่ 7

- 29 ต.ค.-2 พ.ย. 2543 นาย Cho Tae Bok ประธานสมาชิกราชบัณฑิตยสถานเกาหลีเหนือ (ซึ่งมีฐานะเทียบเท่าประธานสภาผู้แทนราษฎร) ได้เดินทางเยือนไทยในฐานะแขกของ รัฐสภา

- 28 เม.ย.-2 พ.ค.2544 นาย Ri Ryong Nam รมช.การค้า มาเยือนไทยตามคำเชิญของ รมว.พณ.

- 4-8 ธ.ค. 2544 นาย Ri Kwang Gun รมว.การค้าต่างประเทศเยือนไทยตามคำเชิญของ รมว.พณ. และได้ลงนามข้อตกลงซื้อข้าวไทย 300,000 ตันด้วยเงินเชื่อ 2 ปี เรื่อง Account Trade และการขยายความสัมพันธ์ด้านการค้าและการลงทุนระหว่างกัน (เมื่อ 29 ม.ค. 2545 ครม. มีมติเห็นชอบการขยายข้าวดังกล่าว)

- 28 ก.พ. - 3 มี.ค. 2545 นายคิม ยอง นาม นำคณะเยือนไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐบาล โดยมี พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรีให้การต้อนรับที่ท่าอากาศยานดอนเมือง และนายกรัฐมนตรีเป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารค่ำ และในวันที่ 1 มีนาคม 2545 มีการหารือสองฝ่ายเต็มคณะ และพิธีลงนามความตกลง 3 ฉบับ คือ ความตกลงเพื่อส่งเสริม และคุ้มครองการลงทุน ความตกลงทางวัฒนธรรม และความตกลงแลกเปลี่ยนข่าวสารและความร่วมมือระหว่างสำนักข่าวไทย และสำนักข่าวกลางเกาหลีเหนือ

- 22-29 มิ.ย. 2545 นาย Ri Kwang Gun รมว. การค้าต่างประเทศเยือนไทยเพื่อขอเจรจา การแสดงความจริงใจในการค้าข้าวระหว่างไทยกับเกาหลีเหนือ

- 28-31 ม.ค. 2546 นาย Ri Kum Bom รมว. ไปรษณีย์และโทรคมนาคม เยือนไทยในฐานะแขกของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

- 16-19 ก.ย. 2546 นาย Ri Ju Kwan อธิบดีกรมสารนิเทศ กต.เกาหลีเหนือ เยือนไทย ตามโครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่กรมสารนิเทศ กต.ของสองประเทศ

- 26 มิ.ย.-1 ก.ค. 2547 นาย Rim Kyong Man รมว.การค้าต่างประเทศเกาหลีเหนือ เดินทางเยือนไทยในฐานะแขกของกระทรวงพาณิชย์

- 3-5 ส.ค. 2547 นาย Kim Yong Il, Vice Minister กต.เกาหลีเหนือ เยือนไทยในฐานะแขก กต.

- 24-28 ก.ค. 2548 นาย Paek Nam Sun รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเกาหลี

เหนือเขื่อนไทยอย่างเป็นทางการ

การเขื่อนที่สำคัญจากฝ่ายไทย ได้แก่

- 8-15 พ.ค. 2530 สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

- 22-26 มี.ค. 2534 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

- 9-14 มี.ค. 2535 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และ เสด็จฯ เป็นครั้งที่ 2 เมื่อปลาย มิ.ย.2536

- 21-24 ส.ค. 2530 รมว.กต. (พล.อ.อ.สิทธิ เสวตศิลา)

- เม.ย. 2536 นายมารุต บุนนาค ประธานรัฐสภา

- ปลาย มิ.ย. 2537 นายมีชัย ฤชุพันธ์ ประธานวุฒิสภา

- 18-21 เม.ย. 2538 นายอุทัย พิมพ์ใจชน รมว.พาณิชย์

- 15-18 ก.ค. 2543 นายกรพจน์ อัครวินวิจิตร รมช.พณ.

- 22- 27 ต.ค. 2544 นายกระแสด ชนะวงศ์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

- 13-16 พ.ย. 2544 นายประจวบ ไชยสาส์น ผู้แทนทางการค้าของไทย

- 8-11 มิ.ย. 2545 นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภา

- 30 ก.ค - 3 ส.ค. 2545 นาย พิเชฐ พัฒนโชติ รองประธานสภาคนที่หนึ่ง

- 30 ก.ย.-5 ต.ค 2545 อธิบดีกรมเอเชียตะวันออก กต.(นายนรชิต สิงหเสนี) และคณะ

- 18-25 ต.ค. 2546 กลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย-เกาหลีเหนือ

- 14-19 มิ.ย. 2547 อธิบดีกรมเอเชียตะวันออก กต.(นายอภิชาติ ชินวรรโณ)และคณะ

- 19-24 ก.ค. 2547 นายกันตธีร์ ศุภมงคล ผู้แทนการค้าไทย ที่ปรึกษา รมว.กต.และคณะ

- 12-16 ต.ค. 2547 รอง อ.กรมสารนิเทศ (นายเกียรติคุณ ชาติประเสริฐ) และคณะ

- 27-30 ส.ค. 2548 นายกันตธีร์ ศุภมงคล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

เขื่อนเกาหลีเหนืออย่างเป็นทางการ

ความร่วมมือด้านการค้า/การลงทุน

- กลไกความสัมพันธ์ทวิภาคีได้แก่ คณะกรรมาธิการร่วมทางการค้า (Joint Trade Commission:JTC) รว.พณ.ของทั้งสองประเทศเป็นประธานร่วมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือทางการค้าระหว่างกัน

- การลงทุนไทยในเกาหลีเหนือ บริษัท ล็อกซเลย์ จำกัด มหาชน (Loxley Public Co.,Ltd) ลงทุนด้านกิจการโทรคมนาคม

- การค้าไทยกับเกาหลีเหนือ ไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้ามาโดยตลอด ทั้งนี้ ในปี 2548 มีมูลค่า 13,695.9 ล้านบาท โดยมีมูลค่าการนำเข้า 5,357.2 ล้านบาท มูลค่าการส่งออก 8,338.7 ล้านบาท

- สินค้านำเข้าจากไทยได้แก่ หลอดไฟฟ้า ยางพารา แผงสวิทซ์และแผงควบคุม กระแสไฟฟ้า เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์พลาสติก ด้ายและเส้นใยประดิษฐ์ ทองแดงและของทำด้วยทองแดง ฯลฯ

- สินค้าส่งออกมาไทยได้แก่ เคมีภัณฑ์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ สินแร่โลหะอื่นๆ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ฯลฯ

ความตกลงการบิน

- เมื่อ 18 มี.ค. 2536 ไทยและเกาหลีเหนือได้ทำความตกลงการบินระหว่างกัน โดยสายการบิน Koryo ของเกาหลีเหนือ ได้เริ่มทำการบินจากกรุงเปียงยางมาไทยแล้วระยะหนึ่ง (เที่ยวบินปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ 15 เม.ย. 2536) และได้ระงับเที่ยวบินไว้ระยะหนึ่ง เพราะมีผู้โดยสารน้อย โดยเกาหลีเหนืออ้างว่าสาเหตุที่ไม่มีผู้โดยสารเพราะปัญหาความไม่สะดวกเกี่ยวกับการขอรับการตรวจลงตราให้แก่ชาวเกาหลีเหนือที่เดินทางมาไทย ซึ่งไม่สามารถรับการตรวจลงตราที่ทำอากาศยานกรุงเทพฯ ได้ แต่ยังคงไปขอรับการตรวจลงตราที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง ที่ผ่านมา เกาหลีเหนือได้เปิดเส้นทางบินไปกลับ เปียงยาง-มาเก๊า-กรุงเทพฯ โดยบินสัปดาห์ละ 1 เที่ยวบิน เมื่อเดือนเม.ย. 2540 ได้ขยายเป็นสัปดาห์ละ 2 เที่ยวบิน แต่ต่อมาได้ลดลงเป็นสัปดาห์ละ 1 เที่ยวบินเหมือนเดิม เนื่องจากปริมาณผู้โดยสารมีไม่มากพอ

ปัจจุบันเนื่องจากมีผู้โดยสารน้อยมาก สายการบิน Koryo จึงทำการบินเส้นทางเปียงยาง-กรุงเทพฯ-เปียงยาง เพียงเดือนละ 1 เที่ยวบินเท่านั้น

ความร่วมมือทางทหาร

- ไทยและเกาหลีเหนือยังไม่มีความร่วมมือทางทหารที่เป็นทางการระหว่างกันแต่อย่างใด แต่ทั้งสองฝ่ายก็มีการติดต่อระหว่างกัน โดยนาย Oh Jim-U รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเกาหลีเหนือมาเยือนไทย เมื่อ ธ.ค. 2533 และเมื่อระหว่าง 18-21 ส.ค. 2536 พล.อ. วิจิตร สุขมาก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของไทยก็ได้ไปเยือนเกาหลีเหนือ

- ฝ่ายเกาหลีเหนือได้เคยทบทวนขอแต่งตั้งผู้ช่วยทูตทหารเกาหลีเหนือประจำประเทศไทย และเสนอให้ไทยพิจารณาแต่งตั้งให้ผู้ช่วยทูตทหารประจำกรุงปักกิ่ง มีเขตอาณาปกคลุมถึงเกาหลีเหนือด้วย ซึ่งกระทรวงกลาโหมกำลังพิจารณาข้อเสนอของเกาหลีเหนือ

ด้านวัฒนธรรม

- ไทยและเกาหลีเหนือมีการแลกเปลี่ยนการติดต่อและการดำเนินกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมในสาขาต่าง ๆ ระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ เช่น โครงการแลกเปลี่ยนเยาวชน โครงการแลกเปลี่ยนสื่อมวลชน กีฬา นอกจากนี้ ยังมีการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกระทรวงการต่างประเทศไทย-เกาหลีเหนือ โดยเริ่มมาตั้งแต่ปี 2534 เป็นต้น

- อนึ่ง เกาหลีเหนือได้เคยทบทวนขอทำความตกลงด้านวัฒนธรรมกับไทยในปี 2532 และปี 2534 แต่ไทยไม่ได้ตอบสนอง ล่าสุด เมื่อนายคิม จอง อิล ประธานสภาบริหารสูงสุด กำหนดเยือนไทยตามคำเชิญของนายกรัฐมนตรีระหว่าง 28 ก.พ. – 3 มี.ค. 2545 ฝ่ายเกาหลีเหนือได้เสนอร่างความตกลงฯ อีกครั้ง และไทยตอบรับ และมีการลงนามความตกลงใน 1 มี.ค. 2545

- ในโอกาสครบรอบ 30 ปีของการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตในปี 2548 ไทยและเกาหลีเหนือได้เห็นชอบให้มีการแลกเปลี่ยนกิจกรรมทางวัฒนธรรม โดยเกาหลีเหนือเสนอจะให้มีการแลกเปลี่ยนการแสดงของคณะนาฏศิลป์

ความร่วมมือทางวิชาการ

- ปัจจุบันไทยได้ให้ความร่วมมือทางวิชาการแก่เกาหลีเหนือภายใต้การดำเนินงานของกรมวิเทศสหการ โดยเมื่อปี 2539 เกาหลีเหนือได้จัดส่งคณะผู้แทนเข้าหารือกับผู้แทนกรมวิเทศสหการเพื่อแสดงความประสงค์ในการที่จะจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมในโครงการหลักสูตรฝึกอบรมประจำปี ซึ่งรัฐบาลไทยได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในสาขาต่างๆ เช่น สาขาการค้าระหว่างประเทศ การคลัง การลงทุน และการขนส่ง โดยการเข้าร่วมการฝึกอบรมดังกล่าวของเกาหลีเหนืออยู่ในรูปแบบของความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศกำลังพัฒนา (Technical Cooperation among Developing Countries- TCDC) ซึ่งรัฐบาลของประเทศผู้ขอรับการฝึกอบรมจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเดินทางระหว่างประเทศ และรัฐบาลของประเทศผู้จัดการฝึกอบรมจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายภายในประเทศทั้งหมด ทั้งนี้ เกาหลีเหนือยังได้เสนอที่จะให้ไทยจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรฝึกอบรมที่เกาหลีเหนือจัด ซึ่งเกาหลีเหนือมีศักยภาพ เช่น สาขาเหมืองแร่ และนิวเคลียร์ เป็นต้น ซึ่งในปี 2541 คณะผู้แทนกรมวิเทศสหการได้เดินทางไปหารือความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการกับเกาหลีเหนือที่กรุงเปียงยาง ตามคำเชิญของรัฐบาลเกาหลีเหนือ โดยฝ่ายไทยได้ตกลงที่จะให้ความร่วมมือทางวิชาการ ดังนี้ ทุนฝึกอบรม/ดูงานระยะสั้นทางด้านวิทยาศาสตร์และการเกษตรฯ การเชิญเจ้าหน้าที่เกาหลีเหนือเยือนไทย รวมทั้งการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น นอกจากนี้ กรมวิเทศสหการยังได้จัดสรรการให้ความร่วมมือในกรอบการฝึกอบรมประเทศที่สาม (Third Country Training Program) โดยร่วมมือกับ WHO ในการจัดการฝึกอบรม/ดูงานด้านสาธารณสุขให้แก่เกาหลีเหนือปีละประมาณ 15-18 หลักสูตรด้วย

ผู้แทนทางการทูตเกาหลีเหนือในไทย

เอกอัครราชทูตเกาหลีเหนือประจำประเทศไทย นายโอ ยอง ซอน (Mr. O Yong Son)

ที่อยู่สถานเอกอัครราชทูตเกาหลีเหนือประจำประเทศไทย

The Embassy of the Democratic People's Republic of Korea

14 Mooban Suanlaemtong 2 (Soi 28) Pattanakan Road, Suan Luang, Bangkok 10250

Tel (66) 2-319-2686 Fax (66) 2-318-6333

ที่มา

กองเอเชียตะวันออกเฉียง 4 กรมเอเชียตะวันออกเฉียง

มิถุนายน 2549

3. การประชุมสุดยอดระหว่างผู้นำเกาหลีเหนือและใต้ ครั้งที่สอง: ประธานคณะกรรมการป้องกันประเทศ นายคิม จองอิล กับ ประธานาธิบดีโรห์ มูเฮียน ระหว่างวันที่ 2 – 4 ตุลาคม ค.ศ. 2007

เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม ค.ศ. 2007 ประธานาธิบดีโรห์ มูเฮียนเดินทางโดยรถยนต์จากกรุงโซลไปยังชายแดน จากนั้นได้ลงเดินเท้าข้ามเส้นขนานที่ 38 ซึ่งเป็นบริเวณเขตปลอดทหารเข้าไปยังเกาหลีเหนือในเวลา 9.00 น. ณ. ที่นั้น นายโรห์กล่าวว่า “ข้าพเจ้าไม่เห็นเส้นเขตแดนเลยแม้แต่น้อย คงมีแต่เส้นที่มองไม่เห็น แต่แยกคนเกาหลีออกจากกันเป็นเวลากว่าครึ่งศตวรรษ ก่อให้เกิดเป็นอุปสรรคระหว่างเราทั้งสอง ณ.เวลานี้ ข้าพเจ้ากำลังเดินข้ามเส้นที่หวงห้ามในฐานะที่เป็นประธานาธิบดี ต่อไปเมื่อข้าพเจ้าเดินทางกลับจากเกาหลีเหนือแล้วผู้คนที่ไปจะสามารถเดินทางข้ามไปมาระหว่างเกาหลีทั้งสองได้อย่างอิสระเสรี...” จากนั้น

เขาและคณะก็ได้เดินทางต่อไปยังนครเปียงยางและได้รับการต้อนรับจากผู้นำเกาหลีเหนือ นายคิม จองอิล

เบื้องหลัง

หัวหน้าหน่วยสืบราชการลับของเกาหลีใต้ นายคิม แมนบก และของเกาหลีเหนือ นายคิม ยางกอน ทำหน้าที่ในการติดต่อกันเพื่อจัดให้มีการประชุมสุดยอดระหว่างผู้นำทั้งสองประเทศขึ้น เดิมทีได้กำหนดที่จะจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 28 – 30 สิงหาคม ค.ศ. 2007 ที่กรุงเปียงยาง แต่เกาหลีเหนือประสบกับวิกฤตน้ำท่วมครั้งใหญ่ในเดือนนั้น ทำให้ต้องเลื่อนการประชุมออกไปเป็นวันที่ 2 – 4 ตุลาคม และเหตุการณ์ที่เป็นประวัติศาสตร์ก็ได้ปรากฏขึ้นอีกครั้งหนึ่งบนคาบสมุทรเกาหลี

การประชุมสุดยอดครั้งแรกจัดขึ้นในวันที่ 13 – 15 มิถุนายน ค.ศ. 2000 ที่กรุงเปียงยาง ระหว่างผู้นำของทั้งสองประเทศ คือ ประธานาธิบดีคิม เฉจุงและประธานคณะกรรมการป้องกันประเทศ ในครั้งนั้นประธานคิม จองอิลได้เข้าสวมกอดเมื่อประธานาธิบดีคิมเดินทางจากเครื่องบินพร้อมด้วยใบหน้าที่มีรอยยิ้มของทั้งคู่ อันเป็นการแสดงความยินดีปรีดาซึ่งที่ได้พบกัน ภาพนั้นได้เผยแพร่ไปทั่วโลก และสร้างความปลื้มปิติ ที่ต่างคาดหวังถึงผลการประชุมที่จัดขึ้นว่า จะเป็นมติใหม่ที่สร้างสันติภาพและความมั่นคงบนคาบสมุทรเกาหลีอย่างแน่นอน จากนั้น ผู้คนต่างก็ไม่ผิดหวังเมื่อมีการลงนามข้อตกลง (June 15 Joint Declaration) ทางประวัติศาสตร์ระหว่างกัน อันเป็นการตอกย้ำถึงความสำเร็จของการประชุมสุดยอดในครั้งนั้น

การปฏิบัติตามสัญญาข้อตกลงได้ก่อให้เกิดผลลัพธ์ในทางบวกหลายประการ ดังเช่น มีการแลกเปลี่ยนเยี่ยมเยือนระหว่างสมาชิกและญาติๆ ของครอบครัวที่พลัดพรากจากกัน มีการจัดนำเที่ยวที่ภูเขาคุมกังกในเกาหลีเหนือที่ชาวเกาหลีใต้นับแสนเดินทางไปเยี่ยมชม มีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมที่เขตเศรษฐกิจเมืองเกซอง มีการจัดการประชุมหกฝ่ายเพื่อลดความตึงเครียดในด้านอาวุธนิวเคลียร์ และมีการประชุมระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่ระดับสูงของทั้งสองประเทศ นอกจากนี้ การกระทบกระทั่งกันทางด้านทหารก็ลดจำนวนลงอย่างเห็นได้ชัด อย่างไรก็ตาม ผลที่เกิดขึ้นอาจยังไม่บรรลุเป้าหมายตามข้อตกลง หากจะ

ประเมินผลในเชิงปริมาณและคุณภาพ ก็จะอยู่ในระดับร้อยละ 30 ของเป้าหมายที่ตั้งไว้เท่านั้น ทั้งนี้เป็นเพราะประเด็นสำคัญยังไม่ได้ดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่นายกิมจองอิลยังไม่ได้เดินทางไปเยือนเกาหลีใต้ตามที่ให้สัญญาไว้ การปะทะกันตามแนวพรมแดนยังคงเกิดขึ้น เกาหลีเหนือยังคงพัฒนาขีปนาวุธและทดลองระเบิดนิวเคลียร์อย่างต่อเนื่อง (แม้ว่าในช่วงกลางปี ค.ศ. 2007 จะสัญญาว่า จะยกเลิกโครงการนิวเคลียร์ทั้งหมดเพื่อแลกกับความช่วยเหลือจากนานาชาติ โดยในช่วงเดือนตุลาคม เกาหลีเหนือกำลังดำเนินการอยู่ตามข้อตกลงการประชุมหกฝ่าย) และเกาหลีเหนือก็ยังไม่ยอมให้เปิดการใช้ทางรถไฟซึ่งได้สร้างรางเชื่อมต่อกันเสร็จสิ้นเมื่อสองสามปีก่อน

สิ่งสำคัญที่สุดซึ่งเป็นที่โจษจันกันไปทั่วโลกของการประชุมสุดยอดครั้งนี้ ก็คือ รัฐบาลเกาหลีใต้ได้จ่ายเงินจำนวน 400 ล้านดอลลาร์สหรัฐให้กับเกาหลีเหนือ โดยผ่านทางบริษัทฮุนไดเพื่อให้ผู้นำเมืองโซมแดงเข้าร่วมประชุมสุดยอดในครั้งแรก ข่าวนี้อาจสร้างความอับอายให้แก่ทั้งสองประเทศ และยังผลให้ผู้บริหารระดับสูงของบริษัทฮุนไดฆ่าตัวตายเพื่อหนีความผิดและความอายต่อการกระทำในครั้งนั้น นอกจากนี้ คนเกาหลีใต้ยังได้วิพากษ์วิจารณ์นโยบาย Sunshine Policy และข้อตกลงที่ได้ทำขึ้นในการประชุมสุดยอดปี ค.ศ. 2000 ว่าเป็นนโยบายโอนอ่อนผ่อนตามเกาหลีเหนือและให้ความช่วยเหลือมากมาย จนบางคนเรียกว่าเป็น “นโยบายฟีนีมีแต่ให้” แต่ไม่ได้รับผลกลับคืนมาในอัตราที่เท่าเทียมกันเลย ดังนั้น การประชุมสุดยอดครั้งที่สองก็อาจจะเป็นไปได้ในทิศทางเดียวกันกับครั้งแรกเมื่อ 7 ปีก่อน

แต่ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น รัฐบาลเกาหลีใต้ภายใต้การนำของนายโรห์ มูเยียน ผู้ซึ่งได้สานต่อนโยบาย Sunshine Policy ก็ยังคงเดินหน้าและสร้างความชอบธรรมในการจัดการประชุมสุดยอดครั้งที่สองโดยให้เหตุผลว่า จะก่อให้เกิดผลดีมากมายหลากหลาย เช่น ในแง่เศรษฐกิจ การค้าระหว่างเกาหลีเหนือ – ใต้จะมีมูลค่ารวมกันถึง 1.7 พันล้านเหรียญในปี ค.ศ. 2007 ซึ่งเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ส่วนทางด้านการเมือง ก็จะช่วยลดความตึงเครียดระหว่างกันลง เพราะจะช่วยให้เกาหลีเหนือโอนอ่อนตามมติของที่ประชุมหกฝ่ายในการยกเลิกโครงการนิวเคลียร์ให้เร็วขึ้น อีกทั้งจะเป็นการนำเกาหลีเหนือเข้าสู่สมามานานาชาติแทนที่จะปิดประตูความสัมพันธ์กับประเทศในโลกประชาธิปไตยทุนนิยม

การเตรียมการก่อนการประชุม

ดังที่กล่าวในตอนต้นแล้วว่า ทางเกาหลีเหนือขอเลื่อนวันประชุมด้วยเหตุผลเนื่องจากน้ำท่วมครั้งใหญ่ ทำให้หลายฝ่ายวิตกว่า เกาหลีเหนืออาจเปลี่ยนใจ ซึ่งการเปลี่ยนใจเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นหลายครั้งหลายครา จนเป็นที่รู้กันว่า ไม่อาจเชื่อถือได้เท่าใดนักหากจะมีพันธะสัญญาใดๆ กับเกาหลีเหนือ แต่กรณีน้ำท่วมครั้งนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงในเดือนสิงหาคม และทางการระบุว่า มีผู้เสียชีวิตและสูญหายราว 600 คน ผู้ไร้ที่อยู่อาศัยไม่ต่ำกว่า 100,000 คน บ้านเรือนจำนวน 46,580 หลังคาเรือนซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของประชากร 88,400ครัวเรือนถูกทำลายเสียหาย และเรือกวานไร่นาราวร้อยละ 14 ของทั้งประเทศถูกน้ำท่วม เกาหลีใต้ได้ส่งความช่วยเหลือคิดเป็นมูลค่า 7.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐไปให้ในวันที่ 23 สิงหาคม โดยส่งรถบรรทุกจำนวน 40 คันขนอาหาร บะหมี่แห้ง ผ้าห่ม น้ำสะอาด และถุงยังชีพไปยังเมืองเกซอง ในขณะที่องค์การช่วยเหลือด้านอาหารขององค์การสหประชาชาติส่งอาหารไปเลี้ยงดูประชากรราว 200,000 คน องค์การโครงการอาหารโลกและองค์การกาชาดของจีนส่งเงินช่วยเหลือจำนวน 5.6 ล้านดอลลาร์ และ 50,000 เหรียญ ตามลำดับ

เมื่อการประชุมได้เลื่อนออกไป คณะทำงานของเกาหลีใต้ก็มีเวลาไตร่ตรองว่า จะวางเป้าหมายและแนวทางใด ที่จะทำให้ประเทศของตนได้ผลลัพธ์คู่กับการลงทุนในครั้งนี้ ในขณะที่เดียวกันก็ให้เกาหลีเหนือได้รับประโยชน์เช่นเดียวกัน โดยเป้าหมายหลักของการประชุมสุดยอดครั้งที่สองนี้ ก็เพื่อสานต่อการวางรากฐานให้เกิดสันติภาพคาบสมุทรเกาหลี และอาจนำไปสู่การประชุมสุดยอดครั้งที่สามในอนาคต

รัฐบาลเกาหลีใต้อ้างว่า ความร่วมมือระหว่างเกาหลีที่ผ่านมา ได้แก่ การสร้างทางรถไฟเชื่อมโยงระหว่างกัน มีคนเกาหลีเหนือ – ใต้เดินทางติดต่อกันราว 1,300 คนต่อวันเพื่อทำธุรกิจ และมีการเดินทางไปท่องเที่ยวที่ภูเขาคุมกัง นับรวม 7 ปีที่ผ่านมา มีคนเกาหลีใต้ราว 1.5 ล้านคนเดินทางไปท่องเที่ยว ณ รีสอร์ทแห่งนี้ ดังนั้น การพบกันระหว่างผู้นำในครั้งนี้ก็จะเสริมสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจให้มากยิ่งขึ้น และจะเพิ่มการลงทุนในธุรกิจอุตสาหกรรมที่กำลังดำเนินการอยู่ที่ Inter-Korea Gaesong Industrial Complex ซึ่งปัจจุบันมีคนเกาหลีเหนือทำงานในนิคมอุตสาหกรรมนี้ราว 16,000 คน

ในเรื่องการขีดเส้นอาณาเขตในทะเลเหลือง (ทะเลตะวันออก) ที่เกาหลีเหนือ - เกาหลีใต้ต่างอ้างความชอบธรรมว่าเป็นน่านน้ำของตน โดยเกาหลีเหนือยึดตามแนว Northern Limit Line ที่ขีดขึ้นเอง ในขณะที่เกาหลีใดยึดแนวเส้นกั้นที่องค์การสหประชาชาติกำหนดไว้ นั่นจะเป็นประเด็นที่จะกล่าวถึงในที่ประชุม และเมื่อข้อแตกต่างเหล่านี้ได้รับการแก้ไข ก็จะเป็นการลดข้อขัดแย้ง อันจะนำไปสู่การรวมชาติให้เร็วขึ้น

อนึ่ง สนธิสัญญาการหยุดยิงที่ทำขึ้นในปี ค.ศ. 1953 ได้ยังผลให้สงครามเกาหลีสิ้นสุดลงชั่วคราว นั้นหมายความว่า ปัจจุบันเกาหลีเหนือ - ใต้ยังอยู่ในภาวะสงครามระหว่างกัน และการโจมตีต่อกันอาจปะทุขึ้นอีกเมื่อใดก็ได้ ประเด็นนี้จึงเป็นหัวข้อหนึ่งที่จะต้องเจรจาขึ้นเพื่อให้สันติภาพถาวรเกิดขึ้น

ข่าวคราวของการจัดการประชุมสุดยอดครั้งที่สอง ได้รับการตอบรับจากรัฐบาลของสหรัฐฯ และญี่ปุ่นที่คาดหวังว่า การเจรจาดังนี้จะนำสันติภาพและความมั่นคงมาสู่คาบสมุทรเกาหลี ในขณะที่จีนและรัสเซียต่างหวังว่า ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จะบังเกิดขึ้นจากการเจรจา อันจักยังผลให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือมีความมั่นคงสถาพรต่อไป

กองทัพนักข่าวจาก 17 ประเทศ ประกอบด้วยผู้สื่อข่าว 1,377 คนจากสำนักข่าวจำนวน 239 แห่งทั่วโลกเดินทางมาที่ศูนย์สื่อสารมวลชนที่โรงแรมลีตเต้ ซึ่งตั้งอยู่ใจกลางกรุงโซล เพื่อร่วมกันทำข่าวของงานนี้โดยเฉพาะ ในขณะที่รัฐบาลเกาหลีใต้ได้แจกเอกสารความรู้พื้นฐานของการประชุมให้แก่ทุกคน⁽⁴⁾ อย่างไรก็ตาม การแข่งขันและความสนใจของคนทั่วโลกต่อการประชุมครั้งนี้อยู่ในระดับต่ำกว่าเมื่อครั้งแรกในปี ค.ศ. 2000 มาก ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากความคลางแคลงใจในข้อกล่าวหาเรื่อง การจ่ายเงินเพื่อการประชุม (pay for summit) ในครั้งก่อน ซึ่งเป็นเสมือนการหลอกลวงคนทั้งโลกให้เข้าใจว่า เป็นความร่วมมือพร้อมใจกันจากทั้งสองฝ่ายอย่างจริงจังและจริงใจ ในขณะที่พรรคฝ่ายค้านของเกาหลีใต้ก็ระบุว่า ช่วงเวลาของการประชุมครั้งนี้ไม่เหมาะสม เพราะเกาหลีใต้กำลังจะมีการเลือกตั้งประธานาธิบดีคนใหม่ในเดือนธันวาคมที่จะถึงนี้ การประชุมในครั้งนี้จึงเป็นเสมือนการสร้างภาพพจน์ที่ดีแก่พรรครัฐบาล หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นการใช้ทรัพยากรของชาติเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองนั่นเอง นอกจากนี้ พรรคฝ่ายค้านใหญ่ชื่อ Grand National

Party ได้เตือนประธานาธิบดีโรห์ว่า อะไรควรจะทำ อะไรไม่ควรทำในการประชุมสุดยอดในครั้งนี้ด้วยถ้อยคำที่ตรงไปตรงมา

รัฐธรรมนูญของประเทศระบุว่า ประธานาธิบดีจะต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชนในเรื่องที่จะให้คำมั่นสัญญา ในพันธกิจทางด้านเศรษฐกิจที่จะมอบให้แก่เกาหลีเหนือ ทั้งนี้เพราะจะเป็นภาระที่ประชาชนจะต้องแบกรับ...

เป็นการถูกต้องแล้ว ที่ประธานาธิบดีประกาศก่อนออกเดินทางไปเข้าร่วมประชุมว่าเขาจะไม่ยอมรับในประเด็นที่คลุมเครือ ไม่ชัดเจน...

การประชุมสุดยอดครั้งที่สอง จะเป็นโอกาสที่ดีสำหรับประชากรของเกาหลีใต้ที่จะได้ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมว่า เกาหลีเหนือพร้อมที่จะยกเลิกนโยบายที่เน้นการทหาร (military-first) และการทูตที่ห้าวหาญ โดยจะหันหน้าเข้าหากันเพื่อสร้างความร่วมมือ...

การประชุมที่จะถือว่าได้รับความสำเร็จ ก็คือ การที่ประธานาธิบดีสามารถทำให้เกาหลีเหนือยกเลิกโครงการนิวเคลียร์และเปิดประเทศเป็นเศรษฐกิจเสรี...

ส่วนพรรคการเมืองชื่อ United New Democratic Party ซึ่งเป็นพรรคสนับสนุนรัฐบาลได้ประกาศว่า “...ผู้สมัครเป็นประธานาธิบดีไม่ควรที่จะใช้การประชุมสุดยอดเพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง”

นั่นหมายความว่า ประธานาธิบดีโรห์เดินทางไปนครเปียงยางด้วยข้อกำหนดที่ตั้งขึ้นไว้ล่วงหน้าทั้งจากฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน รวมถึงประชาชนที่ต่างคาดหวังผลลัพธ์ที่พวกเขาจะต้องนำกลับมาสู่เกาหลีใต้ อันเป็นภาระที่หนักอึ้ง และปราศจากอิสรภาพที่คิดและทำเป็นอย่างอื่นได้ตามอำเภอใจ

การประชุมสุดยอด

“ผมดีใจที่ได้พบกับคุณ” เป็นคำพูดเพียงประโยคเดียวที่ประธานคิมได้กล่าวกับประธานาธิบดีโรห์ตลอดช่วงพิธีการรับรองที่กินเวลานานกว่า 12 นาที จากนั้น ทั้งคู่ได้

สนทนากันเพียงเล็กน้อยก่อนที่จะเข้าร่วมรับประทานอาหารกลางวันกัน ผู้นำทั้งสองได้จับมือทักทายกันอย่างเป็นทางการในการพบกันครั้งแรก ด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มจากประธานคิม ซึ่งแตกต่างจากเมื่อเจ็ดปีก่อน ที่ประธานคิมเข้าสวมกอดประธานาธิบดีคิมด้วยอาการที่ปิดิยีนดิยัง พร้อมด้วยรอยยิ้มที่เปิดกว้าง และท่าทางที่แจ่มใสไร้เรงยั้ง สื่อมวลชนได้ให้ข้อสังเกตว่า ประธานคิมดูแก่ลงและอ่อนเปลี้ยมากเมื่อวันอังคารที่ 2 ตุลาคมนี้เมื่อเทียบกับในเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมาที่เขาได้ให้การต้อนรับรัฐมนตรีต่างประเทศของจีน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสุขภาพของเขาไม่ค่อยแข็งแรงภายหลังการผ่าตัดหัวใจในเดือนพฤษภาคมศกนี้

ความแตกต่างในการจับมือก็เช่นกัน โดยประธานคิมได้ใช้มือทั้งสองข้างจับมือกับประธานาธิบดีคิม ในขณะที่ได้ใช้มือข้างเดียวจับมือต่อประธานาธิบดีโรห์ โดยทั้งคู่ต่างกระทำต่อกันแบบสุภาพและเป็นทางการในครั้งที่สองนี้

ภายหลังที่นายโรห์เดินทางไปถึงนครเปียงยาง เขาได้นั่งรถเปิดประทุนร่วมกับนายคิม ของนำ ผู้นำหมายเลข 2 ของเกาหลีเหนือไปรอบๆ เมืองหลวง ที่มีประชาชนนับแสนต่างยืนตะโกนโห่ร้องต้อนรับด้วยถ้อยคำว่า “โปรดรวมชาติของเราด้วย” และ “ยินดีต้อนรับ” ตลอดเส้นทาง

นักวิเคราะห์ทางการเมืองต่างคาดการณ์ว่า การที่ประธานคิมมีท่าทางยิ้มแย้มในการต้อนรับประธานาธิบดีโรห์นั้น อาจเป็นเพราะเขาต้องการแสดงบทบาทที่เป็นต่อ และประสงค์ที่จะข่มให้อีกฝ่ายหนึ่งเกรงกลัวและตกอยู่ในสถานภาพที่ด้อยกว่า

ในงานเลี้ยงรับรองในตอนเย็นของวันที่ 2 ตุลาคมนั้น ประธานาธิบดีโรห์ได้กล่าวถึงอนาคตของความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้ว่า ขึ้นอยู่กับความไว้นับเชื่อใจกันและกัน... “สิ่งสำคัญที่สุดก็คือความเชื่อมั่นระหว่างกัน เราจะต้องทำงานอย่างหนักเพื่อให้การเจรจาดำเนินต่อไปและให้เกิดความร่วมมือกันขึ้น...” ส่วนนายคิม ของนำได้กล่าวตอบว่า ... “เราเกาหลีทั้งสองได้เผชิญกับงานที่ทำทลายในการพัฒนาความสัมพันธ์แบบทวิภาคี... ความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีจะต้องก้าวหน้าต่อไปเพื่อนำทางไปสู่การรวมชาติ นี่เป็นงานที่ยิ่งใหญ่...”

การเจรจาในวันที่ 3 ตุลาคม ได้กระทำกันขึ้นท่ามกลางรอยยิ้มที่นายคิม จองอิลมีให้มากกว่าวันแรกที่พบ และดำเนินต่อไปจนถึงตอนกลางวัน พร้อมกันนี้ ผู้นำเกาหลีใต้ได้มอบ

ซีดีละครโทรทัศน์ เช่นเรื่อง เดจังกึม ให้แก่ผู้นำเกาหลีเหนือ ซึ่งเป็นแฟนพันธุ์แท้ของละครเรื่องนี้ ในขณะที่ผู้นำเกาหลีเหนือได้มอบเห็ด songi จำนวน 4 ตัน มีมูลค่าถึง 2.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (เป็นเห็ดชนิดพิเศษที่มีราคาสูงมาก) ต่อมาแม้ว่า ประธานคิมได้เสนอให้ประธานาธิบดีโรห์อยู่ต่ออีกหนึ่งแทนที่จะเดินทางกลับในวันที่ 4 แต่ก็ได้รับการปฏิเสธจากเกาหลีใต้ที่ต้องการให้การเจรจาสิ้นสุดลงตามเวลาที่กำหนดไว้ตั้งแต่ก่อนการประชุม ผลการเจรจาได้ปรากฏขึ้นเป็นข้อตกลง 8 ข้อ ซึ่งลงนามระหว่างผู้นำทั้งสองในวันพฤหัสบดีที่ 4 ตุลาคม มีดังนี้

Korea accord's eight points:

The following are the eight points of an agreement signed Thursday by North Korean leader Kim Jong Il and South Korean President Roh Moo-hyun at the end of the Pyongyang summit, according the South Korean press corps covering it from North Korea:

- South and North Korea are to actively implement the June 15 Joint Declaration
- South and North Korea are to ease military tensions, resolve disputes through dialogue and negotiations. The two sides are to set up a joint fishing area in the West Sea to avoid accidental armed conflict. The two sides are to hold defense ministerial talks in November in Pyongyang to discuss ways of supporting inter – Korean economic cooperation and easing tension.
- South and North Korea agree on need to end the current armistice and establish permanent peace. The two sides are to push for a declaration of the ending of the Korean War in cooperation with neighboring nations. South and North Korea are to make joint efforts for the smooth implementation of the September 19 and February 13 six-nation nuclear agreements.
- South and North Korea are to expand economic cooperation for balanced development and co-prosperity. The two sides are to create a special peace

zone around Haeju in North Korea and nearby areas, as well as work towards a joint fishing area, peace waters, special economic zone, and joint development of the estuary of the Han River.

- South and North Korea are to develop cooperation in the history, language, education, technology, culture, sports, and social sectors. The two sides are to open a direct air route between Seoul and Mount Paekdu to allow South Koreans to visit the mountain in North Korea.
- South and North Korea are to actively push for humanitarian cooperation and expansion of the reunions of separated families.
- South and North Korea are to strengthen cooperation for national interest in the international stage and the benefit of Korean residents abroad.

ในข้อที่ 1 ที่กล่าวถึง June 15 Joint Declaration นั้น หมายถึง คำปฏิญญาของที่ประเทศทั้งสองได้ทำร่วมกันขึ้นที่ว่าจะเปิดให้เดินทางโดยรถไฟทั้งผู้โดยสารและสินค้าระหว่างกัน และจะให้มีการประชุมร่วมระดับรัฐมนตรีอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น

ปฏิกริยาต่อผลการประชุม

ภายหลังที่กลับไปถึงกรุงโซล ประธานาธิบดีโรห์ มูเฮียนได้เรียกประชุมคณะรัฐมนตรีกลางดึกของวันนั้นเองเพื่อศึกษารายละเอียดของข้อตกลง และประเมินผลการประชุมที่เพิ่งผ่านพ้นมา ตลอดจนกะเกณฑ์กันว่าจะต้องใช้เงินทุนจำนวนเท่าใดในโครงการที่จะทำร่วมกับเกาหลีเหนือ รวมทั้งศึกษาดูทางว่า จะหาเงินด้วยวิธีการใด

ในเกาหลีใต้เอง ได้เกิดคำถามขึ้นมากมายถึงจำนวนเงินทุนที่จะต้องนำไปใช้ในโครงการต่างๆ ที่ประธานาธิบดีโรห์ได้เซ็นข้อตกลงกับเกาหลีเหนือแม้ว่านายโรห์เองจะกล่าวว่า “คงไม่มากนัก” สถาบันวิจัยสุนโดประเมินว่า คงจะใช้เงินราว 11.2 พันล้านเหรียญ ส่วนนายชุง ฮึงกวน สมาชิกรัฐสภาของพรรค Grand National Party ประมาณการณ์ว่าจะ

สูงถึง 32 พันล้านเหรียญทีเดียว หากจะเทียบกับสัดส่วนเงินทุนก้อนนี้ต่อเงินงบประมาณประจำปีจะเป็นอัตราส่วนราวร้อยละ 4.4 และ 12.8 ตามลำดับ

บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ Japan Times ได้กล่าวถึงนักธุรกิจจำนวนมากที่เดินทางร่วมกับประธานาธิบดีโรห์ และเข้าร่วมประชุมกับกลุ่มที่เกี่ยวข้องของเกาหลีเหนือว่า พวกเขาได้ใช้จ่ายเงินเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความจริงใจ (trust) ให้แก่ฝ่ายเกาหลีเหนือ จนก่อให้เกิดเป็นข้อตกลงของผู้นำทั้งสองเป็นเงินราว 500 ล้านดอลลาร์ นอกเหนือไปจากที่รัฐบาลได้ให้ไปแล้วก่อนหน้านี้ราว 2 พันล้านเหรียญ

ผู้สังเกตการณ์บางคนหวังวิตกว่า โครงการต่างๆ ที่เกาหลีใต้จะต้องออกเงินทุนเป็นค่าใช้จ่ายทั้งหลายนั้น จะสร้างภาระอันหนักอึ้งให้แก่ประชาชนผู้เสียภาษีของเกาหลีใต้ ในขณะที่สถาบันวิจัยเอกชนหลายแห่งในเมืองโซมฆวได้ประเมินอย่างคร่าวๆ ว่า

(1) โครงการสันติภาพในบริเวณทะเลตะวันตกและโครงการร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างสองประเทศจะต้องใช้จ่ายราว 11.2 พันล้านเหรียญ (2) โครงการก่อสร้างเขตสันติภาพพิเศษรอบๆ เมืองเฮจูในเกาหลีเหนือและบริเวณโดยรอบจะต้องใช้เงินราว 4.6 พันล้านเหรียญ ในขณะที่เกาหลีใต้จะลงทุนเพิ่มเพื่อขยาย Gaesong Industrial Complex ที่เมืองเกซองในเกาหลีเหนืออีกราว 2.5 พันล้านเหรียญ และค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงท่าเรือเฮจูราว 300 ล้านดอลลาร์ (3) ค่าบำรุงรักษาและซ่อมแซมรางรถไฟและทางหลวงในเกาหลีเหนือจะตกราว 1.8 พันล้านเหรียญ และเกาหลีใต้จะต้องจ่ายค่าก่อสร้างท่าเทียบเรือที่เมืองนาโป 200 ล้านดอลลาร์ สถานที่ท่องเที่ยวบริเวณเขาเพ็กคูราว 1.3 พันล้านเหรียญ และช่วยเหลือภาคเกษตรกรรมอีก 900 ล้านดอลลาร์ ส่วนธนาคารเพื่อการพัฒนาของเกาหลีและสถาบันการเงินหลายแห่งได้ประเมินงบประมาณที่สูงกว่าที่กล่าวมานี้มาก โดยเกาหลีใต้จะต้องหาเงินทุนราว 60 ล้านดอลลาร์ในช่วง 10 ปีต่อไปเพื่อนำมาใช้จ่ายในโครงการที่ได้ตกลงกันกับเกาหลีเหนือ

คำถามต่อไปก็คือ เงินเหล่านี้จะมาจากไหน รัฐบาลเกาหลีใต้ได้ตอบว่า ส่วนหนึ่งจะมาจากองค์การการเงินระหว่างประเทศ เช่น World Bank, IMF, ADB, UNDP และอื่นๆ และอีกส่วนหนึ่งจะมาจากประเทศเกาหลีใต้เอง อย่างไรก็ตาม มีผู้สงสัยว่า แหล่งเงินทุนนานาชาติอาจจะให้ความช่วยเหลือได้ไม่มากนัก ทั้งนี้เพราะต่างไม่มีความเชื่อมั่นในรัฐบาลเกาหลีเหนือที่ตั้งตัวเป็นปรปักษ์กับประชากรโลก โดยเฉพาะญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็น

ประเทศที่มีอิทธิพลสำคัญในองค์กรการเงินเหล่านี้ ดังนั้น แหล่งเงินทุนน่าจะมาจากภายในประเทศเกาหลีใต้ โดยกระทรวงการคลังและการวางแผนคาดว่า (1) จะออกถือเตอร์ (2) จัดเก็บภาษีประเภทใหม่ๆ (3) ออกพันธบัตร และ (4) กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินของรัฐและบริษัทเอกชน เพื่อหาเงินเป็นกองทุนการเงินในโครงการเหล่านี้ ภาษีใหม่ๆ ที่ว่านี้อาจจะเรียกว่า “ภาษีสันติภาพ” หรือ “ภาษีเพื่อการรวมชาติ”

จากภาระอันหนักอึ้งที่ชาวเกาหลีใต้จะต้องแบกรับนี้เอง ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางว่า เป็นสิ่งที่ประธานาธิบดีโรห์ได้มอบให้แก่ประชาชนก่อนที่เขาจะพ้นจากตำแหน่งในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2008 และเป็นการผลักดันปัญหาไปให้แก่รัฐบาลชุดใหม่ ในขณะที่ตัวเองได้รับผลประโยชน์ทางการเมืองและชื่อเสียงแต่เพียงผู้เดียว

ปฏิกริยาของผู้คนต่อต้านการเมืองนั้นเป็นไปในทางบวก นักวิเคราะห์กล่าวว่า การประชุมสุดยอดในครั้งนี้ก่อให้เกิดผลทางด้านภูมิรัฐศาสตร์มากกว่าด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือเป็นการลดความตึงเครียดระหว่างเกาหลีทั้งสอง และจะทำให้คาบสมุทรเกาหลีปลอดจากโครงการนิวเคลียร์ ในขณะที่รัฐบาลของประเทศต่างๆ ยอมรับว่า เป็นข้อตกลงที่จะนำไปสู่สันติภาพที่ถาวรในภูมิภาคเอเชียตะวันออก อย่างไรก็ตาม ประเทศเหล่านี้ก็ไม่ได้กล่าวถึงเงินลงทุนจำนวนมหาศาลว่าจะได้มาด้วยวิธีการใด หรือจะช่วยแบ่งเบาได้อย่างไร

ส่วนจีนได้ป่าวประกาศถึง บทบาทสำคัญที่ประเทศของตนมีต่อความสำเร็จของการประชุมสุดยอดในครั้งนี้ และต้องการจะมีส่วนในการทำงานร่วมเพื่อเขียนสนธิสัญญาสันติภาพถาวรเพื่อประกาศว่า สงครามเกาหลีได้ยุติอย่างเป็นทางการ แทนที่จะเป็นเพียงสัญญาการหยุดยิงเท่านั้น และจีนได้แสดงบทบาทในการเป็นเจ้าภาพการประชุมหกฝ่ายทุกครั้ง ในขณะที่ญี่ปุ่นมิได้คิดเช่นนั้น รัฐบาลภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีคนใหม่ นายยาซูโอะ ฟูกูดา (Yasuo Fukuda) ได้ประกาศว่า จะขยายการลงโทษทางเศรษฐกิจต่อเกาหลีเหนือจากวันที่ 14 ตุลาคม ต่อไปอีก ทั้งนี้เพราะปัญหาการลักพาตัวคนญี่ปุ่นโดยจารชนเกาหลีเหนือยังไม่ได้รับการแก้ไข การลงโทษทางเศรษฐกิจนี้เป็นผลมาจากการที่เกาหลีเหนือได้ยิงจรวดนำวิถีลงไปในทะเลญี่ปุ่นเมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2006 และได้ทดลองระเบิดนิวเคลียร์เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม สกเดียวกัน ซึ่งได้สร้างความไม่พอใจให้แก่ญี่ปุ่นยิ่ง อย่างไรก็ตาม นาย

คิม จองอิลได้บอกแก่นายโรห์ มูเฮียนในระหว่างการประชุมสุดยอดครั้งนี้ว่า ปัญหาการลักพาตัวชาวญี่ปุ่นได้จบสิ้นลงแล้ว

ผู้สังเกตการณ์ให้ความเห็นว่า การที่บรรณาการของญี่ปุ่นเขี่ยหยันถึงผลการประชุมสุดยอดครั้งนี้ว่า เกาหลีใต้มีแต่เสียเปรียบ ส่วนเกาหลีเหนือได้รับทุกสิ่งทีประสงคื นั้น อาจเป็นเพราะญี่ปุ่นไม่ต้องการให้เกาหลีเหนือ-ใต้ทำการรวมชาติกันได้โดยง่าย เพราะหากทั้งสองสามารถบรรลุตามข้อตกลงนี้ได้ สังคมบนคาบสมุทรเกาหลีจะเป็นภัยคุกคามต่อเศรษฐกิจ และความเป็นเอกทงด้านการเมืองของญี่ปุ่นในภูมิภาคแถบนี้และของโลกได้ ญี่ปุ่นจึงต้องกระทำทุกทงเพื่อขัดขวางความร่วมมือของทั้งสองเกาหลี

กล่าวโดยสรุป การประชุมสุดยอดของผู้นำเกาหลีในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2007 ถือเป็นอีกก้าวหนึ่งที่สำคัญยิ่งต่อเสถียรภาพและความมั่นคงบนคาบสมุทรเกาหลี เราจะมองเห็นว่า เกาหลีใต้ได้ทุ่มเททั้งกายและทรัพยากรเพื่อนำเกาหลีเหนือมาสู่โต๊ะเจรจา แม้ว่าจะต้องลงทุนมากมายมหาศาลเพียงใดก็ตาม ด้วยเจตนาธรรมอันแรงกล้านี้เอง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นก็ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากประชาคมนานาชาติ

ตลอดระยะเวลา 7 ปีที่ผ่านมาภายหลังการประชุมสุดยอดครั้งแรก ได้มีการติดต่อระหว่างประชาชนเกาหลีทั้งสองฝ่ายมากขึ้น และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเกาหลีเหนือมากมาย ตัวอย่างหนึ่งที่เราเห็นได้ชัดก็คือ คนเกาหลีเหนือที่ผู้สื่อข่าวได้พบเห็นในเดือนตุลาคมนี้ได้พูดคุยและโต้ตอบกับคนเกาหลีใต้มากขึ้น ซึ่งต่างจากอดีตที่พวกเขาจะอาย ไม่ต้องการตอบคำถาม และเดินหนีคนต่างชาติ อีกทั้งสีสันของแสงไฟและสีของอุปาทมณฑ์ก็ดูสดใสเป็นที่แปลกตาแปลกใจแก่ชาวต่างชาติมาก

อย่างไรก็ตาม เราคงต้องจับตาดูต่อไปว่า อะไรจะเกิดขึ้นบนคาบสมุทรแห่งนี้ เกาหลีเหนือจะเปิดประตูประเทศกว้างขึ้นและกระทำตามพันธะสัญญาที่ได้ลงนามไว้ หรือจะไม่กระทำตามในบางข้อหรือทั้งหมด เกาหลีใต้จะแบกรับภาระในการหาเงินทุนไปใช้ในเกาหลีเหนือได้มากน้อยเพียงใด และรัฐบาลใหม่ของเมืองโซมฆาวจะยึดแนวนโยบายและดำเนินการตามแนวของนายโรห์ มูเฮียนหรือไม่เพียงใด